

EPERJESI LAPOK

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 12 K., félévre 6 K.,
negyedévre 3 K. — f.

Hirdetési díj: Háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 30 fillér;
hosszabb hirdetésért jutányosabb. Nyilattér: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, ... az Eperjesi Magyar
Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának
... hivatalos közlönye. ...

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kósch ÁRPÁD könyvnyomdája Eperjesen.
Fő-utca 59. sz.

A községek háztartása és az adóreform.

Irta: dr. Flórián Károly.

Az adóreform törvénycikkeinek sorozatát az 1909: XII. t.-cz. zárja be, mely ezt az igénytelen címet viseli: «A közszolgáltatások egyesített kezeléséről».

A törvénycikk címe alig sejteti, hogy itt tulajdonképpen a helyhatósági (községi, törvényhatósági) pótdadók reformjáról van szó. A törvény indokolása kiemeli, hogy a helyhatósági pótdadók reformjának szükségét már az 1893-ban közreadott és az egyenes-adók reformjáról szóló pénzügyminiszteri emlékirat is hangsúlyozza. A reformra két irányban lenne szükség. Egyfelől ugyanis kívánatos az adópótlékok kivetési kulcsainak mérséklése, másfelől pedig szükséges az adópótlékok kezelésének egyszerűsítése és a kezelés rendszeres ellenőrzése.

A reform első részének gyökeres megvalósítására ma az állam még nem vállalkozhatik, mert erre elegendő anyagi ereje nincs. Bármily igazságtalan tehát az az állapot, hogy a községi pótdadók 1—200% között váltakoznak, az állam sem a körülbelül 80 millió koronát kitevő helyhatósági adóterhet nem vállalhatja magára, sem pedig nem követheti a porosz állam példáját, a mely a hozadéki adókról (földadó, házáadó stb.) lemondott és azokat a helyhatósági adóztatás körébe utalta. Ezt a példát már csak azért sem követheti a magyar törvényhozás, mert akkor jóformán az egész földadót (67,5 millió korona) és az egész házáadót (38 millió korona) át kellene engedni a törvényhatóságoknak és községeknek, már pedig az állam háztartása ezt az összesen 105 millió koronát tevő bevételt ezidő szerint nem nél-

külözheti. Ebben az irányban az állam egyelőre csak annyit tehet, hogy a községek, «ha túlságosan magas pótdadóval vannak terhelve, állami segélyben részesíttessenek». Ez az állami segítség — mint tudjuk — eddig csak a törvényhatósági és rendezett-tanácsú városoknál vette kezdetét 1909-ben évi 2 millió koronával. De a segélyek kiosztásánál — sajnos — nem érvényesül az 1909: XII. t.-cz. indokolásában lefektetett az a helyes alapelv, hogy államsegélyt csakis olyan város kaphat, melynek «túlságosan magas pótdadója» van. Örök rejtély, hogy olyan városok, mint például Igló, melyeknek fillérvnyi pótdadjuk sincs, miért kapnak államsegélyt?

Az 1909: XII. t.-cz. tehát a kívánatos reformnak csak másik ágával foglalkozik, t. i. a helyhatósági szolgáltatások kezelésének egyszerűsítésével és ennek rendszeres ellenőrzésével. Megszünteti a törvény azt az eddigi állapotot, hogy úgy a kivetésnél, mint ennek felsőbbfokú elbírálásánál, nemkülönben a kezelésnél és beszédésnél más volt a fórum, más az eljárás az állami adóknál és ismét más az ezeken az állami adókon nyugvó helyhatósági pótlékoknál. Az új törvény szerint a közigazgatási bizottság adóügyi bizottsága dönt másodfokban az összes vitás kérdésekben, vonatkozzanak azok akár az állami egyenes adókra, akár ezeknek adópótlékaira.

Nagy munkamegtakarítást vár a törvényhozó a kétféle közszolgáltatás könyvelésének és beszédésének egyesítésétől. Ez az intézkedés úgyszólván válasz a községek ama kérelmére, hogy az állam mentse fel őket az állami adók kivetése, könyvelése és beszédése körül való eljárástól, vagyis rendelje el az adókezelés

államosítását. Az állam erre így válaszol: «Ezt nem tehetem. De annyira egyszerűsíttem az eljárást, hogy nem lesz több dolgok az összes adókezeléssel, mint a mennyit eddig is okozott a tisztán községi adók kezelése». Nem hiszszük azonban, hogy a községek osztanak a törvényhozónak ezt a felfogását. És pedig annál kevésbé fognak osztozni ebben a nézetben, mert az egyesített könyvelés már eddig is megvolt több városban és községben, így Eperjesen is.

A helyhatósági pótlékokra vonatkozó eddigi jogszabályokat több esetben módosítja az 1909: XII. t.-cz. Így míg eddig a törvényhatósági útdátó a megelőző évnek adója alapján kellett kivetni, addig az jövőre a folyó év adója alapján fog történni.

Megszünteti a törvény azt a sokat kifogásolt és mivel sem indokolható kedvezményt, hogy az ú. n. «önálló» puszták, havasok és erdők tulajdonosai csak félannyi községi adót fizettek, mint a község többi lakosai. A nagybirtokos tehát sok helyütt csak 50% pótdadót fizetett akkor, a mikor a kis paraszt 100% községi pótdadóval volt megterhelve. Ez az igazságossággal homlokegyenest ellenkező kedvezmény 1899-ben 2334 községben állott fenn és az ezen az alapon fizetett kedvezményes községi adó közel egy millió koronát tett ki.

Kérdés, vajon az új intézkedés azt jelenti-e, hogy már most csak a közép- és nagybirtokosok egy millió koronával több községi adót fognak fizetni? Válasz helyett álljanak itt a következő idézetek. «A kedvezmény elejtése azonban korántsem jelenti ennek megduplázását; mert azáltal, hogy a pusztai birtokok is teljes adóalappal vesznek részt a

TÁRCZA.

A Szabadság napján.*

Most odakünn a természet tartja
Fenséges ünnepét,
Az Életnek királyát ünnepli,
Fény árad szerteszét.
Győztesen jó, fényesen jó
Az Élet királya,
Zeng neki az erdő-mező:
Hódolattal várja.

Márcziusi rügybontó napsugár,
Szabadságnak fénye,
Tavasztsejtő, reménykedő szívvel
Várva-várunk téged.
Jőjj győztesen, jőjj ekesen,
Fényesség királya,
Lépj ki már a sötétségből
Lánczodat lerázva!

A Sötétségnek királyát verd le,
Foglald el trónodat.
Egy szegény, bilincsekbe vert rab nép
Sóhajtozza. Hol vagy?
Mert a magyar, bármit akar,
Azt hiába várja
Nézd, szegény, küzdő nemzetünk
Mily elhagyott árva.

* Lapunk jeles poéta munkatársának ezen alkalmi költeménye mult számunkból helyszüke miatt kimaradt. Nem akartuk azonban olvasóközönségünket megfosztani e szép költeménytől, ezért közöljük nemzeti ünnepünk nyolczadában, bár utólag.

A magyarnak is volt Rajna-kincse,
Ósi szabadsága,
Nibelungok ellopták s úgy látszott
Végre-valahára,
Megléltük: te hoztad nekünk
Márczius Idusa —
Hejl de szörnyen megcsalódtunk,
S tovább folyt a tusa.

Diadallal, szép fehér virággal
Jöttél fényes Sigfríd,
De orozva ölt meg téged Hagen,
A gonosz, az irigy.
Ez a Sigfríd te voltál itt
Hős nemzeti vértünk.
Nem haltál meg, csörgedezel
Bennünk, míg csak élünk.

Te élsz most is, te nemzeti szellem
Bennünk mindörökké,
Te festettél piros vérrózsákat
A magyar rögökre.
Fogyott erőd, mikor eljött
Az aradi gyásznapi,
De te nem haltál meg, ébredj,
Suhogtasd meg szárnyad!

Most is csattog a harc: mi keressük
Ósi szabadságunk.
Úgy-e élsz még te szép Tavaszisten,
Kire oly rég várunk?
Jőjj, leped meg nemzetedet,
Teljesüljön vágya:
Hozzad vissza Rajna-kincset
Végre-valahára!

Petrássevich Pál

Ófensége.

— Francziából. —

Régi barátommal, Tivadarral sétáltam a Boulevard des Italiens-en, mikor egyszerre csak Florimond Poupette, vagy a mint őt közönségesen hívták, Florimond papával találkoztunk, a kit azonban barátom, nagy csodálkozásomra, elmulasztott köszönteni.

— Mi az, talán összezdördültél az öreggel? — kérdelem tőle.

— Hja, tudod, az a herczeg históriája óta van így — válaszolt barátom.

— Miféle herczeg?

— No hát a herczeg esete óta, vagy talán te nem is tudod, hja persze, hogy nem ismered.

— Gyerünk hát ide a «Néger»-be, ez a helyiség úgyszólván szükséges elbeszélés szemléltetéséhez, aztán meg csak itt van a sarkon.

Pár perc mulva szolidan egy-egy pohár sör mellett ültünk a mondott vendéglőben s barátom pipára gyújtott, megigazította gallérját s néhány füstkarikát eregetve a levegőbe, a következőket beszélte el:

Néhány hónapja annak már, hogy ebédidején egyszer ezen a környéken kóboroltam, a mikor ebből a vendéglőből a készülő ebéd illata csapta meg szaglóérzékemet s minthogy semmi különösebb dolgom nem volt, betértem ide. Alig ültem azonban asztalhoz, nyílik az ajtó és Florimond Poupette barátunk jelent meg, gömbölyű alakjának teljében, fensőségteljes mosolyal széles ábrázatán A neveletlen ficzkó, bár majdnem belém botlott, elnézett a fejem fölött s úgy tett, mintha

kivetésben, az összádolap emelkedvén, a kivétési kulcs leszáll.» (Indokolás.) «Ez a közép- és nagybirtokosoknak közel egy millió korval leendő újabb megterheltségét jelenti. Az adókulcsnak a szélesebbé váló adóalap következtében beálló leszállása folytán ez a teher valamivel talán csökkenni fog, de mindenestre elég jelentékeny lesz arra, hogy a közép- és nagybirtokosság a községi háztartások vezetésevel — adott képviselői jogait érvényesítve — ezentúl jobban törődjék, mint eddig.» (A főrendiház pénzügyi bizottságának jelentése.)

Fontos a törvénynek az az intézkedése, hogy az 1886: XXII. t.-cz. 132. §-ának azt a rendelkezését, hogy a rendezett-tanácsú városok a közvetett adókra is vethetnek pótdát, hogy illetékeket, helypénzeket, vámkat szedhetnek, hogy az állam által igénybe nem vett új adónemeket is behozhatnak — kiterjeszti a nyaraló- és üdülőhely jellegével bíró nagyes kisközségekre, valamint általában a 10,000 lakost meghaladó nagyközségekre.

Az esetleges *exlexre* való tekintettel azt rendeli a törvény, hogy ilyen esetben «a vármegyei vagy községi szolgáltatások fejében teljesített fizetések külön vezetendők be».

A mi végül a községi adókezelés rendszeres ellenőrzését illeti, a törvényhozó meg akarja szüntetni «a mai rendszert, mely széles körben felburjánzó visszaéléseknek nyit tág teret» és az ellenőrzés szabályozását és behozatalát a belügyminiszterre és a pénzügyminiszterre bizza.

Az 1909: XII. t.-cz. 1913. január 1-jén lép életbe.

KÖZIGAZGATÁS.

Alispáni negyedévi jelentés.

Vármegyénk alispánjának, Taly Józsefnek, a f. hó 20-ikára egybehívott tavaszi közgyűlés elé terjesztett negyedévi jelentését a következőkben ismertetjük.

A közigazgatás menete és vezetése az elmúlt évnegyedben is zavartalan volt.

Az 1911. évi vármegyei költségvetés a belügyminisztériumtól még le nem érkezett, s így az alispán a megyei háztartást a múlt évi költségvetés keretei szerint vezeti.

Az ideai fősorozás, azon esetre, ha az újonczok megajánlása márcz. hó folyamán megtörténne, vár-

megyénkben április 1-je és május 12-ike közötti időszakban van tervbevéve.

Az országgyűlési képviselőválasztók 1912. évi névjegyzékének kiigazítása iránti intézkedéseket a központi-választmány e hó 3-ikán tartott ülésében elrendelte. Ugyanezen ülésen alakították meg az összeíró-küldöttségeket, a melyek április hó első napjaiban be is fejezik majd működésüket.

A közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló 1901. évi XX. t.-cziknek a kihágási eljárásra vonatkozó része f. évi január hó 1-jével életbe lépett, melynek czélja a kihágási büntetőeljárás terén eddig tapasztalt számos bizonytalanság megszüntetése s az eljárás egységes szabályozása.

Az 1910. évi VIII. t.-cz. értelmében elrendelt általános népszámlálás, valamint ezzel egyidejűleg lakás czéljaira szolgáló épületeknek az 1910. évi december 31-iki állapot szerinti összeírása vármegyénk területén a kellő időben akadálytalanul megtörtént.

Habár a népszámlálás eredménye csak akkor lesz teljes pontossággal megállapítható, ha a népszámlálási anyagot az országos statisztikai hivatal már feldolgozta, az alispán a községi összesítő ívek alapján azonban már most is jelentheti, hogy a népszámlálás eredménye vármegyénkben nagyon kedvezőtlen, mert a 10 év előtti eredménnyel szemben apadás mutatkozik. — A bártfai járás 1900. évi polgári lakosságának száma 30,166, jelenleg 29,876, távollevők száma 7599, apadás 290. Az eperjesi járás 1900. évi polgári lakosságának száma 25,719, jelenleg 25,275, távollevők száma 4652, apadás 444. A felsővízközi járás 1900. évi polgári lakosságának száma 16,070, a jelenlegi 16,213, távollevők száma 4388, szaporodás 143. A giráltyi járás 1900. évi polgári lakosságának száma 16,232, a jelenlegi 16,906, távollevők száma 3447, szaporodás 647. A héthársi járás 1900. évi polgári lakosságának száma 25,559, jelenlegi 23,696, távollevők száma 8399, apadás 1863. A kisszebeni járás 1900. évi polgári lakosságának száma 20,239, a jelenlegi 19,896, távollevők száma 4298, apadás 343. A lemeszi járás 1900. évi polgári lakosságának száma 16,573, a jelenlegi 16,184, távollevők száma 3331, apadás 389. Bártfa szab. kir. város 1900. évi polgári lakosságának száma 6096, a jelenlegi 6593, távollevők száma 1493, szaporodás 497. Eperjes szab. kir. város 1900. évi polgári lakosságának száma 13,098, a jelenlegi 14,851, távollevők száma 1402, szaporodás 1753. Kisszeben szab. kir. város 1900. évi polgári lakosságának száma 2954, a jelenlegi 3003, távollevők száma 458, szaporodás 49.)

Sárosvármegye 1900. évi polgári lakosságának száma e szerint 172,706, jelenlegi 172,493, távollevők száma 39,467, szaporodás 3116, apadás 3329.

A katonai népesség 10 év előtti állapot szerint 1764 lélekszámot tett ki. A jelenlegi állapot s a 10 év előtti között az eltérés csak a legkisebb lehet.

Ezen kimutatás szerint tehát vármegyénk népessége 213 lélekkel apadt. A városoknál mindenütt szapor-

dás mutatkozik. Bártfán 8-15%, Eperjesen 13-38%, míg Kisszebenben a legkisebb: 1-65%.

Az útleveforgalomra vonatkozó ag az alispán jelenti, hogy a múlt évi december hó 1-jétől f. évi február végéig csak 157 útlevelet adott ki, és pedig férfiak részére 77, nők részére 80 db-ot. A múlt év hasonló időszakában 47 útlevéllel többet adott ki.

A közegészségügyi állapot az elmúlt 1910. évben kedvező volt ugyan, de, viszonyítva az előző évhez, némi hanyatlást mutat, mert a születések száma majdnem 600-zal csökkent s ezzel szemben a halálesetek száma 250-nel volt kevesebb, mint 1909. évben.

A törvényhatóság területén 1910. évben 1195 házasságot kötöttek. Élve született 6037, halva 85 gyermek. Meghalt 1488 hét éven aluli gyermek, hét éven felüli egyén pedig 2161, összesen 3649 egyén; a természetes szaporodás 2,388 volt. Százalékokban kiszámítva 1000 lélekre esett 6-3 házasság, 34-5 születés, 20-6 halálozás, természetes szaporodás tehát 13-2. Ez adatokat összevetve a magyar birodalom hasonló adataival, megyénkre nézve kedvező eredményt nyerünk. A magyar birodalomban 1000 lélekre 8-3 házasság (nálunk 6-3), 34-5 születés (nálunk 34-5), 22-8 halálozás (nálunk 20-6), természetes szaporodás tehát 11-5 (nálunk 13-2) volt.

Az 1910. évi fertőző kórok részletes kimutatása a következő számokban nyer kifejezést: A roncsló-toroklob 22 községben 77 esetben fordult elő 19 halálesettel, a hasihagymáz 29 községben 83 esetben 9 halálesettel, vörheny 21 községben 263 esetben 55 halálesettel, a kanyaró 45 községben 264 esetben 37 halálesettel, s végül járványos tüdőmirigylob 4 községben 108 esetben. Az egészségügyi szolgálatot 27 orvos, 12 okleveles gyógyszerész, 36 okleveles és 129 másodrendű tanfolyamon képezett, 227 járásorvos által képezett baba.

Az állategészségügyi állapot a megelőző évnegyedhez képest kedvezőtlenebb volt. A fertőző állati betegségek az előző évnegyedben csak 28 községben uralkodtak, míg a lefolyt évnegyedben 31 községben.

A ragadós száj- és körömfájás, melytől a vármegye egészen f. évi január havának végéig meg volt kímélve, majdnem egyidejűleg három irányból tört be hozzánk: Ugocsa-, Zemplén- és Szepesmegyéből.

A gazdasági élet köréből jelenti az alispán, hogy a rendkívül változó időnek eredményeképpen a vetések nem mindenütt a legjobban teletek. A gabonaforgalom január és február havában, mint rendszeren, csekély volt. Az árakban utóbbi időben csekély esés volt észlelhető, mindazonáltal a gabonaárak még ma is magasak. Különösen magas ára van a zabnak. A gazdasági egyesület által minden év tavaszán megtartatni szokott pinzgau tenyészbika-vásár ezidén a vármegyénkben fellépett száj- és körömfájás miatt nem lesz megtartható.

A földművelésügyi kormány támogatásával a gazdasági egyesület Palocsán, Magyarasszlaviczán és Demé-tén kosárfonó-tanfolyamot rendezett, mely háziipari tanfolyamokon 72 tanuló részesült oktatásban.

nem ismerne engemet. Felbosszankodva ezen, a boszszúra gondoltam s ennek terve hamarosan kész volt a fejemben. Odahívtam a főpinczért s egy 2-frankost csúsztatva kezébe, szememmel Florimond felé intve ezt súgtam neki:

— Látja azt az urat, a ki most jött be?

— Igenis kérem.

— No hát vegye tudomásul, hogy ez az úr elme-háborodott.

A pinczér persze roppantul megrökönyödött erre a hírre.

— Ne tartson semmitől azért — siettem őt megnyugtanni —, szegény bolondunk addig, a míg ellentmondásra nem talál, igen csendes és ártatlan. Én, mint az ő családjának régi jó ismerőse, avval vagyok megbízva, hogy mindenütt nyomában legyek észrevétlenül és reá vigyázzak s mindazokat, a kik vele érintkeznek, titokban felvilágosítsam helyzetéről. Azért azt tanácsolom, jó lesz vele nem beszédebe bocsátkozni, mert a legkisebb ellentmondás őt roppantul felingerelné. A mit el fog fogyasztani, majd én megfizetem. Igen, még egyet: a világon semmiért ne adja neki oda a számlát, egyetlen pénzdarab látása őt őrjöngésbe képes hozni; egyébként megjegyzem, hogy betegünk egy trónnak örökös, igen magasrangú személyiség, a ki Párisban incognito utazik, a legfigyelmesebb kiszolgálásban kell tehát részesíteni.

A főpinczér eszenélkül sietett a közlötökről a tulajdonost értesíteni, a ki a hírt ismét a pénztáros-kisasszonynak adta tovább, a ki trónján, csészéinek és üvegszéinek halmaza mögül felemelkedve, kíváncsian nézegette a szegény bolond fenséget.

— Még egyet, pinczér, — szólta em ezután — Őfensége

imádja a mustárt, de az Istenért, óvakodjanak neki ezt adni, mert ez reá könnyen vezetéssé válhatik.

Az általam kiadott jelszó mihamarább elterjedt a személyzet között s a konyhába is kihatolt, minek jelétül nemsokára csakugyan a szakács és a kukták kíváncsi feje tűnedezett fel az ajtónyílásánál.

A pénztároskisasszony már, a következményektől rettegve, igen izgatott volt, de másfelől megint roppant megiszteltetés volt a «Néger»-re egy ily előkelő vendéget fogadhatni s azért rendelkezéseimet ismételen a személyzet lelkére kötötték.

Kis idő múlva már az egész vendéglő tudott a dologról s a szomszéd asztaloknál ülő vendégek már kíváncsian kezdték a fenséget nézegetni. A mellettem ülő öreg professzor, ki a gótai almanachot jól ismerte, kijelentette, hogy kétségkívül B. herceg az illető.

Florimond papa ezalatt egy burgonyás-roastbeef-en rágódott gyanútlanul, melyhez egyszerre csak mustárt rendelt.

A parancsoló hang hallatára azonban a pinczér jónak látta inkább kerekét oldani, míg a pénztáros-kisasszony az izgalomtól kivörösödve bújtt könyvei mögé.

Őfensége ezalatt már türelmetlenkedni kezdett, mert már három pinczér ment el mellette, kiktől eredménytelenül kérte mustárját. Egyszerre csak észrevette, hogy a közönség őt figyelő, a mi miatt nyugtalanul körül-tapogatta magát, megigazította ingallérját, majd mellényét hozta rendbe; majd ingerülten egy rostonsült halat rendelt, mit a pinczér sietett neki titokzatos arcczal nyomban felszolgálni.

— Mi a baja magának, pinczér, — ripakodott reá Florimond papa — megárgyult, hogy folyton vigyorgog.

Most már valósággal körülvettek a nézők a fenséget, minden mozdulatát s minden falatját megfigyelve.

— Mi bajuk van ezeknek a mamászoknak velem, — dohogott magában az öreg, ki már dühös kezdett lenni, s sietett mielőbb az ebéden átessni.

Szomszédom, az öreg tanár, aggódva figyelmeztette szomszédját, hogy a dühroham nemsokára ki fog törni.

— Pinczér, fizetek, kérem a számlámat, — hangzott a fenség erélyes hangja most.

Az öreg professzor esernyőjét marokra fogva várta már a bekövetkezendőket, mert a kritikus pillanat már igen közel volt.

Florimond egy hajtásra kiitta párolgó feketéjét s türelmetlenül várta számláját; a pinczér azonban, figyelemzetemhez híven, hallatlanná tette a fenség szavait, s a pénztároskisasszony mintegy varázsszóra eltűnt trónjáról. Florimond egyre türelmetlenebbül követelőzött s a publikum már nyugtalanodni kezdett. A trón örökösének kivörösödve, kimeredt szemekkel tiltakozott az ellen, hogy belőle gúnyt űzzenek, s kint a lármára a bámészkodók már csoportosulni kezdtek, a főnök pedig hirtét görnyedve szabadkozott a fenség feltevése ellen, a ki türelmét vesztve, egy erélyes ökölcsapással meg-ingatva asztalán a poharakat és edényeket, heves mozdulattal felkelt s kalapát fejébe vágva kifelé sietett.

— Alávaló, komisz banda, — szólta még az ajtóból visszanezve.

A hercegi sértés azonban senkit sem látszott érinteni, mindenki megkönyebbülten lélekzett fel a krízis elmúltán.

Én azonban jónak láttam e pillanatban, a felesleges kérdezősködések elől a hátsó ajtón szintén ellillanni.

Nem tudom, Florimond papa felismert-e, vagy pedig a felszolgáló pinczér fecsegett-e neki valamit, de az tény, hogy ez idő óta Őfensége engem állandóan kerül; mihelyt meglát, azonnal a túlsó járdára megy át.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

A Kör zeneiskolája növendékeivel márczius 26-ikán, vasárnap délután 1/2 3 órakor a városi Vigadó nagytermében *hangversenyt* tart, melyre a népszerűség tisztelettel meghívja az igazgatóság. Szabad bemenet.

A Kör közgyűlése.

Az Eperjesi Széchenyi-kör márczius 12-ikén délután 11 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését. Dr. Ghillány Imre, a Kör elnöke személyesen vezette a gyűlést. Üdvözölve a szép számban megjelent tagokat, lendületes, lelkes szavakkal vázolta az elnök a Széchenyi-kör nagy művelődési és nemzeti misszióját, melyet az a hazai kulturegyesületek között oly fényesen tölt be e határszéli vármegyében, hol a nemzetiségi tagoltság intenzívebb munkát kíván meg a magyarság szempontjából is. Utal arra a szomorú jelenségre, hogy a jelen korban fellépő újabb és kiforrotlan világnézletek az irodalmi kultúrának nem kedveznek. Korunk nem akarja, vagy nem tudja megérteni az ideálokat s nincs érzéke az eszményibb élvezetekre. Íróink, művészeink feltűnést keresnek, anyagi sikereket dolgoznak és sokszor az elfajult ízlés szolgálatába állanak, a miért igazán nagyot, maradandót, értékeset nem produkálnak. Ily körülmények között annál inkább becsülendő s elismeréseméltó egy oly egyesületnek munkája, melynek célja a nemes ízlést, az eszményibb lelket nevelni s számnyaggyá tenni. A Széchenyi-kör ezt a feladatot vállalja s hogy ezen rendeltetésének az elmult esztendőben is sikeresen megfelelt, az annak a lelkes, munkás gárdának köszönhető, mely önzetlen ügybuzgalommal intézte a Kör ügyeit. Midőn tehát az elnök a közgyűlést megnyitja, köszönetet mond a Kör tisztviselői karának az év folyamán kifejtett, odaadó munkásságáért. — A közgyűlés zajos éljenzéssel fogadta az elnök mély jelentőségű, lelkes szavait. — Ezután az elnök sajnálattal hozta a közgyűlés tudomására, hogy a Kör titkára, dr. Wallentinyi Samu, egészségi okokból a gyűlésen meg nem jelenhetett s ezért Vöröss Sándort kéri föl a titkár évi jelentésének felolvasására, valamint a gyűlésen a titkári teendők végzésére. A jegyzőkönyv vezetésére Wick Béla körí jegyzőt s annak hitelesítésére Uhlarik Mátyás és Dr. Csatóy Gusztáv tagokat kéri föl.

Vöröss Sándor titkárhelyettes felolvasta a Körhöz érkezett üdvözlő-táviratokat s azoknak a táviratoknak a szövegét, melyekkel az igazgató-választmány javaslata értelmében a Kör a közgyűlés alkalmából az alapító-védnököt s Horváth Ödönt, a Kör volt titkárát és elnökét üdvözi. A beérkezett táviratok a következők:

«A Kör közgyűlése alkalmából is hűséges szíve legigazabb, változhatatlan érzelmeivel gondol reátok édes mindnyájatokra és legbensőbb áldó jókívánatait küldi régi hívetek: dr. Horváth Ödön.»

«A Kör holnap közgyűlését legmelegebb rokonezzel üdvözi Berzeviczy Albert.»

«Közgyűlés alkalmából, ott töltött éveire emlékezve, szívesen üdvözi a Kört s további munkálkodáshoz teljes sikert kíván Körösy.»

«Nagyméltóságú dr. Berzeviczy Albert úrnak, Eperjesi Széchenyi-kör védnöke, Budapest, New-York-palota. Körünk beszámoló-közgyűlésén gondolataink, érzéseink első-sorban Nagyméltóságodhoz szállnak, hiszen Körünk sikere, dicsősége a szerető és szeretett alapító-védnök nagy nevéhez fűződik, ki a mult évben is annyi jelét adta szeretetének, érdeklődésének Körünk iránt. Halás szívtel köszöntjük Nagyméltóságodat, kérve további szeretetét, támogatását. Báró Ghillány, Semsey elnökök, Wallentinyi titkár.»

«Méltóságos dr. Horváth Ödön közigazgatási főelőbíró úrnak, Budapest, Ferenciek-tere 2. A mikor Körünk évi közgyűlésén beszámolunk sikereinkről, elért eredményeinkről, mindig itt leng közöttünk az egykori munkás titkár, kiváló elnök, Méltóságod szerető szelleme. Öszinte örömmel és szeretettel köszöntjük Méltóságodat mai gyűlésünkben is. Báró Ghillány, Semsey elnökök, Wallentinyi titkár.»

Erre a titkárhelyettes dr. Wallentinyi Samu titkári jelentését olvasta fel. E jelentés felhívja a figyelmet mindenekelőtt azokra a nemzeti szempontokra és eszményekre, a melyeket a Széchenyi-kör a különféle politikai felekezeti, társadalmi törekvések között

Széchenyi István gr. szellemében megvalósítani igyekezik, hogy a társadalom minden rétegét egybeolvasza a művelődés és a haza érdekében — Utal az elmult évek a Kört közelről érdeklő nevezetesebb személyi mozzanataira. Nevezetesen arra a Kör büszkeségét képező körülményre, hogy a Kör védnökét, Berzeviczy Albert Öngyméltóságát képviselőházi elnöké választották meg s Őfelsége őt az I. oszt. vaskoronarenddel tüntette ki. A Kör elnöksége táviratilag üdvözölte a védnököt. — A Kör elnöke, br. Ghillány Imre az eperjesi választókerület országgyűlési képviselőjévé lett megválasztva s midőn politikai hívei 1910. nov. 12-ikén őt zajosan ünnepezték, a Széchenyi-kör is üdvözölte őt, mint szeretett elnökét. — Dr. Vályi Jánost, a Kör tiszteleti tagját Őfelsége szintén az I. oszt. vaskoronarenddel tüntette ki. — Megemlékezik a jelentés a Kör elhunyt tagjairól. A mult év folyamán nagy veszteség érte e tekintetben a Kört. Meghaltak: Dessewffy Lajos, a Körnek 20 éven át pénztárosa és igazgató-választmányi tagja, id. Bánó József, a népnevelő-egyesület alapítója s a népnevelési szakválasztmány tagja, Rhódy Alajos, Bártfa polgármestere, a Sárosvármegyei Múzeum megalapítója, Mikszáth Kálmán, a Kör tiszteleti tagja, Árje Fülöp, a bártfai vidéki választmány ügyésze, id. Both Gyula, dr. Repák Jenő, Zelenka Pál, Kremniczky Amand, a sóvári óvoda elnöke. — A Kör jövevői sorában legelső helyen áll a vallás- és közoktatásügyi minisztérium, a mely 1500 kor. állandó évi szubvenzióban részesíti a Kört. Gr. Andrassy Dénes tiszteleti tag örökösalkapítványként 1000 koronát adományozott. Tahy József, Sárosvármegye alispánja 2400 kor. segélyt utalványozott ki a népnevelési szakválasztmány céljaira. A földművelésügyi minisztérium segélyezi a sóvári óvodát. A védnök két értékes munkáját ajándékozta a Körnek. A nemes jövevőknek halás köszönetet mond a Kör. — Megemlékezik a titkár a mult év folyamán a Széchenyi-kör támogatásával rendezett vándorkiállításról, mely anyagi és erkölcsi sikerekkel járt. — Jelenti, hogy a Kör által a sárosvármegyei tót és ruthén népköltési gyűjteményre hirdetett pályázat eredményes volt. A pályadíjat, 500 koronát, Szémán István nyerte el. A gyűjtés tovább folyik s azt jelenleg a jutalmazott munka szerzőjével kiegészített s gyűjtőbizottsággá alakult eddigi bíráló-bizottság intézi. Remélhető, hogy ez év folyamán a lehetőleg teljes gyűjtemény készen lesz s kilátás van reá, hogy az nyomtatásban is megjelenik. — A titkár búcsút mond dr. Tergina Gyulának, kit a minisztérium Pozsonymegyébe helyeztet át s a ki, míg Sárosmegye tanfelügyelője volt, mint a népnevelési választmány előadója, igaz barátja s tevékeny munkása volt a Körnek. Üdvözi az új tanfelügyelőt, bártfai Szabó Elemért. — Beszámol a jelentés az egyes szakválasztmányoknak, valamint a vidéki választmányoknak munkásságáról, az irodalmi szakválasztmány által rendezett szabad-lyceumi s népkadémiai előadásokról, a zeneszakválasztmány zeneestélyeiről s a széken fejlődő zeneiskoláról, a népkönyvtárakról s iskolák segélyezéséről. Végül sajnálattal jelenti, hogy a szakválasztmányok elnökei állásukat tovább megtartani nem hajlandók. Az igazgató-választmány, midőn az állásoknak betöltésére nézve új javaslatot tesz a közgyűlésnek, egyszersmind a Kör halás elismerésének kifejezését is kéri a lemondottak eddigi ügybuzgó fáradozásaiért. — A beható titkári jelentést a közgyűlés tetszéssel fogadta s a titkárnak jegyzőkönyvi elismerést szavaz.

Ezután Vöröss Sándor felolvasta a számvizsgáló-bizottság tüzetes jelentését a Kör pénztári állapotáról s az igazgató-választmánynak azon határozati javaslatát, hogy a közgyűlés Kósch Árpád körí pénztárosnak adja meg a fölmentést az elmult évre s fejezze ki iránta őszinte köszönetét s halás elismerését, hogy a pénztárnoki tisztelet évtizedek óta kiváló rátermettséggel s oly önzetlenül tölti be, s fejezze ki köszönetét a számvizsgáló-bizottság tagjainak is pontos és lelkiismeretes munkájukért. — A közgyűlés, a határozati javaslat értelmében, Kósch Árpád pénztárosnak s a számvizsgáló-bizottságnak jegyzőkönyvi halás köszönetet mond. — A Széchenyi-kör tiszta vagyona 1910. évi december 31-ikén 2116 kor. 75 fill., a népnevelési szakválasztmány tiszta vagyona ugyanakkor 12,436 korona 01 fillér volt. A Széchenyi-kör, valamint a népnevelési szakválasztmány összes vagyona, beleértve az alapokat és alapítványokat: 22,726 kor. 90 fill. — Az igazgató választmány a jövő 1911. esztendőre a következő költségvetési előirányzatot tejesíti elő:

összes bevétel . . . 10,244 kor. 80 fill.
összes kiadás . . . 10,732 » — »
pénztári hiány . . . 487 kor. 20 fill.

A népnevelési szakválasztmánynál:

összes bevétel . . . 1802 kor. — fill.
összes kiadás . . . 4202 » — »
pénztári hiány . . . 2400 kor. — fill.

Az igazgató választmány indítványára a közgyűlés a költségelőirányzatot elfogadja s tisztelettel kéri a vármegye érdemes alispánját, hogy a hiányzó összeget, mint eddig is szives volt, a sárosmegyei kulturálpól segélyképpen kiutalványozni sziveskedjék.

Testületi tagokul az igazgató-választmány az eddigieket ajánlja s a Nemzeti Kaszinó díjára Jesztrebényi Gyula girálti tanítót terjeszti elő. — A közgyűlés az igazgató-választmány javaslatait elfogadja.

Ezek után br. Ghillány Imre elnök megköszönve a közgyűlésnek a belé s tisztársaihoz helyezett bizalmat, benyújtja az egész tisztikar lemondását s fölkéri Uhlarik Mátyást az új választás vezetésére.

Uhlarik Mátyás elfoglalván az elnöki széket, lelkes és szép szavakkal méltatja az eddigi elnökök odaadó munkáját s jelzi, hogy azok a szálak, melyek őket s a Kört egybefűzik, mint a bölcsesség, rokonszenv, szeretet és hála, oly becses értékek, a melyeknek hiánya nagy veszteséget jelentene a Körré nézve s épp azért reméli, hogy a Kör eddigi elnökei, br. Ghillány Imre és Semsey Boldizsár most is szerencsétlenek a Kört azzal, hogy az elnökséget készséggel elfogadják. — A közgyűlés zajos, lelkes örömmel egyhangulag választja meg elnökül br. Ghillány Imrét s ügyvezető-elnökül Semsey Boldizsár főispánt.

A megválasztott elnök a maga és betegsége miatt távollevő elnöktársa nevében halásan megköszöni a közgyűlésnek lelkesen megnyilatkozó bizalmát, elfogadja az elnökséget s kéri a titkárhelyettes, olvassa fel az igazgató-választmánynak előterjesztését a többi tisztviselői állások betöltésére.

Vöröss Sándor előadja az igazgató-választmány ezirányú javaslatát azzal a módosítással, hogy miután a zeneszakválasztmányi elnökségre ajánlott Wick Béla e tisztelet elvállalni nem hajlandó, úgy oldassék meg e kérdés, hogy e választmány tagjai maguk válaszszerző elnököt a saját kebelükből s a választás eredményéről az igazgató-választmánynak jelentést tegyenek. Ezt a módosítást a közgyűlés elfogadta s egyhangú választással a tisztikart s a választmányokat a következőképp alakította meg:

Tisztikar:

Elnök . . . . . br. Ghillány Imre
Ügyvezető-elnök . . . Semsey Boldizsár
Titkár . . . . . dr. Wallentinyi Samu
Pénztárnok . . . . . Kósch Árpád
Háznagy . . . . . Ágoston Károly
Könyvtárnok . . . . . Deák János
Ügyész . . . . . dr. Propper József
Jegyző . . . . . Wick Béla.

Igazgató-választmány:

Bánó Aladár . . . . . dr. Máriássy Béla
Csengey Gusztáv . . . Matherny Gusztáv
dr. Dobay József . . . dr. Mikler Károly
Dóbiás Ede . . . . . dr. Obetkó Dezső
Faragó József . . . . . Parkányi Gyula
dr. Flórián Károly . . . . . Peskó Ödön
Frenyó Lajos . . . . . dr. Propper Adolf
Gömöry János . . . . . dr. Rosenber Teofil
Holénia Béla . . . . . Saly Győző
Jakobei Dezső . . . . . dr. Schmidt Gyula
Korbély Géza . . . . . dr. Szlávik Mátyás
Krayzell Aladár . . . . dr. Szeihlo János
Ludmann Ottó . . . . . Uhlarik Mátyás
Vöröss Sándor.

Népnevelési szakválasztmány:

Elnök . . . . . Tahy József
Helyettes-elnök . . . . bártfai Szabó Elemér
Jegyző . . . . . Slajchó Mihály

Tagok: Bánó Aladár, Chityil Pál, Csengey Gusztáv, dr. Dessewffy István, Draskóczy Lajos, Durst Győző, Dúzs Mária, Fleischmann Mór, Frenyó Lajos, Gerbery Sándor, Gerhard Béla, Gömöry János, Korbély Géza, Liptai Lajos, dr. Mikler Károly, Mikó Imre, Parkányi Gyula, dr. Propper Adolf, Reményik Lajos, Sziklai Henrik, dr. Szlávik Mátyás, Wohaner Dezső, dr. Vojtovich József, Zaborovszky Béla, Kir. tanfelügyelő, Titkár.

Magyar-irodalmi szakválasztmány:

Elnök . . . . . Gömöry János
Helyettes-elnök . . . . Wick Béla
Jegyző . . . . . Saguly József
Népkadémiai titkár . . . Molitor Gusztáv

SPITZER MÓR

saját készítményű férfi-, nő- és gyermek-ruha telepe, elsőrangú angol úri-szabósa
Eperjes, Fő-utca 57. sz.

Ne vegyen, ne készíttessen

addig felöltöt, míg árúházamban az újonnan érkezett, valódi angol raglánokat és Sketsch-felöltöket meg nem tekintette.
Óriási választék!

Elsőrendű szolid és olcsó kiszolgálás garantálva!

Spitzer-féle tavaszi Bleriot- és Sketsch-felöltők utóárheltemek!
Új! Új! Félig kész öltöny, mely 2 óra alatt saját mértékre elkészül!

Tagok: Beszkid Miklós, Csengey Gusztáv, dr. Dessewffy István, dr. Ereky István, Frenyó Lajos, Jakobei Dezső, dr. Janicsék József, dr. Mikler Károly, dr. Obetkó Dezső, Párkányi Gyula, Peskó Ödön, Pethe Ferencz, dr. Réz Mihály, dr. Rosenberg Mór, Saguly József, Schöpflin Géza, Szémán István, dr. Szlávik Máttyás, Sziklai Henrik, Teltsch Kornél, Vöröss Sándor, Vujsz János, Wick Béla, Titkár.

Zene- és képzőművészeti szakválasztmány:

Elnök . . . . .
Helyettes-elnök . . . . . Becht József
Felügyelő . . . . . Borsody Károly

Tagok: Balló Aurél, dr. Dobay József, dr. Ferbstein Károly, Hirschmann Ferencz, Holénia Lajos, dr. Horvitz Imre, Kizák János, Káldi Soma, Magyar József, Matherny Gusztáv, dr. Mikler Károly, Moyzes Miklós, Saly Győző, dr. Semsey József, Szemere Márton, Uhlarik Máttyás, Vöröss Sándor, Titkár.

Színészeti szakválasztmány:

Elnök . . . . . dr. Both Tamás
Helyettes-elnök . . . . . dr. Hvozdoch Pál
Felügyelő . . . . . dr. Weiszer Emil

Tagok: dr. Balpataky Imre, dr. Dobay József, Faragó József, dr. Flórián Károly, dr. Holénia Gyula, Holénia Lajos, Magyar József, Matherny Gusztáv, Molitor Gusztáv, Saly Győző, dr. Semsey József, Vogel Béla, Vöröss Sándor, Titkár.

Idegennyelvi és irodalmi szakválasztmány:

Elnök . . . . . dr. Obetkó Dezső
Helyettes-elnök . . . . . Vujsz János
Felügyelő . . . . . dr. Hebelt Ede

Tagok: Ágoston Károly, Bánó Aladár, Breuer Adolf, dr. Ereky István, dr. Flórián Károly, dr. Földi Manó, dr. Réz Mihály, Sziklai Henrik, Titkár.

Főlkért számviszsgálók:

dr. Flórián Károly . . . . . Mussoni Antal
Holénia Béla . . . . . Vogel Béla.

Zeneiskolai felügyelő-bizottság:

Elnök . . . . . Matherny Gusztáv
Felügyelő . . . . . Káldi Soma

Tagok: dr. Propper József, dr. Wallentinyi Samu, Wick Béla.

Végül az elnök köszönetet mond Vöröss Sándornak a titkári teendők végzéséért s a közgyűlés az elnök zajos éltetésével véget ért.

Délben a tisztikar tagjait s a Körnek néhány tagját br. Ghillány elnök a «Fekete sas»-vendéglőben vendégül látta. A húszterítékű, barátságos ebéden az elnököt Gömör János, Szabó Elemér, Draskóczy Lajos, Mikler Károly és Szémán István köszöntötték föl, a mely főlköszöntőkre az elnök két ízben válaszolt. Pohárköszöntőket mondtak még: Draskóczy Lajos Csengey Gusztávra, Csengey a kölcsönös egyetértésre, Wick Béla a beteg dr. Wallentinyi Samu titkárra, Vöröss Sándor Kósch Árpád pénztárosra.

A Kör népakadémiájának utolsó előadása márczius 12-ikén volt; ezzel a magyar történelemből vett sorozatos előadás befejeződött. A program kivételesen hat pontból állott, még pedig: két szép katonazenéből, két szavalatból, egy énekből és a történelmi szabadelőadásból. Az első szavaló *Kozlay Béla* ev. koll. f. g. VIII. o. tanuló, a ki a hosszú költemény betanulásával és jó előadásával járó munkájáért méltánylást érdemel, de a második szavaló, *Krusótsky Lajos* kir. g. k. tanítóképző-int. növendék is, a ki megfelelő hanghordozással adta elő a költeményt. A szabadelőadást *Jakobei Dezső* tanár végezte, folytatván történelmi előadását azzal, hogy az Árpád-ház uralma alatt megalkotott intézmények fejlődését kiemelte, a többi között Magyarországnak a művelt külfölddel III. Béla király korában volt érintkezését, a melynek következménye nagy és részben új alkotásokban is mutatkozott: ekkor alakult a kir. kancellária, francia ciszterciák jöttek be, mint a magyar királyné kíséretéhez tartozó udvari személyzet, ők az ország gazdasági és szellemi gyarapodását nagyban elősegítették, behozták hozzánk a csúcsíves építkezést. Az előadó bemutatta III. Bélának a Máttyás-templomban levő síremlékét, csontvázát és egyéb érdekes emlékeit szép vetített-képekben, majd az Árpád-ház további változatos sorsát vázolja, a melynek kiemelkedő, nagyon

fontos ténye az aranybulla létesítése, továbbá a tatárjárás és a szomszéd országokkal való küzdelem; azután a dicső Árpád-ház kiváló érdemeit méltatja, mint honalapítót és szervezőt. A magyar nőkről is megemlékezett az előadó, főleg a szentekről, de nemcsak tetteikről és tulajdonságukról, hanem ruházatukról is. A magyar viseletnek egész sorozatát mutatta be egyrészt szép színes képekben, úgy, hogy a honfoglalás idejétől kezdve a XIV. századig való fejlődési fokozat vonult végig a közönség előtt. Az előadás felvilágosítására szolgáló összes képeket (67 db), a színeseket is, *Bayer Róbert* kir. kath. f. g. tanár készítette, az ő buzgalma és szakértelmét dicsérik a bemutatott szép képek. A vetítés fáradságos munkáját *Peskó Ödön* ev. koll. f. g. tanár végezte, a kinek ebbeli buzgalma szoros összefüggésben van a népakadémiával. Az előadásnak utolsó pontja a kir. g. k. tanítóképző-intézet jeles énekkara volt, fáradhatatlan elnökének, *Petrássevich Pál* tanárnak vezetésével. A katonazene szabatos játéka már 8 óra után volt, utána a közönség kellemes hangulatban távozott.

H I R E K.

— **Személyi hír.** Dr. *Vályi János* v. b. t. t., eperjesi püspök márczius 16-ikán d. u. gyorsvonattal, rövid tartózkodásra, Budapestre utazott.

— **Kinevezések.** *Fekete Imre* eperjesi kir. járásbíró az eperjesi kir. törvényszékhez bírónak, helyére dr. *Schleiminger István* löcsei kir. törvényszéki bíró, s a nyugdíjba távozó *Keczer Imre* eperjesi járásbírósi vezető helyére *Windegg Rezső* szepsői kir. járásbíró helyettesített át.

Sárosvármegye főispánja, f. évi márczius hó 7-ikén kelt 76. számú intézkedéssel, dr. *Grossvirth Zsigmond* héthársi tb. járásorvost a lemeszi járás orvosává nevezte ki.

— **Az eperjesi egyházmegyéből.** Dr. *Vályi János* v. b. t. t., eperjesi püspök nagykunrfavi parochusnak *Vizslozsky Miksát*, viskói plébánost nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A m. kir. földművelésügyi miniszter *Bodon Miksa* eperjesi járási állatorvost szolgálati érdekből *Bártfára* helyezte át.

— **Lemondás.** Sárosvármegye újonnan kinevezett közigazgatási gyakornoka, *Irinyi Szabolcs*, állásáról lemondott.

— **A kassai kereskedelmi és iparkamara az idegenforgalomért.** Jelentőségében messze kiható az az akció, melyet az arra leghivatottabb tényező, a kassai kereskedelmi és iparkamara kezdett a felsőmagyarországi idegenforgalom fellendítése érdekében. Meggyőződésünk szerint az idegenforgalom fellendítésének ügye a legjobb kezekbe került, mert alkalmasabb és hivatottabb intézmények aligha vehetnék a praktikus célok elérésének sikerével kezükbe a kezdeményezést, mint a kamarák, a melyeknek az egész országra kiterjedő testvéries szervezete oly támogatást biztosíthat az eszmék kivételében s oly eredményesen segítheti elő a törekvések sikerét, a minőre kevés más intézménynél lehet mód. A cél iránti lelkesedéstől vezéreltetve, a kamara elnöksége a nov. 15-ikén megtartott közgyűlés elé azzal az indítványval lépett, hogy indítson a kamara mozgalmat, a melynek célja az állam, a társadalom, a kamarák, a törvényhatóságok, városok, a sajtó, egyletek, forgalmi vállalatok és a legközelebből érdekelt bevonásával az idegenforgalom fejlesztésének céljait állandóan és rendszeresen szolgáló szervezet létrehozása. A közgyűlés

lelkes örömmel tette magáévá az elnökség indítványát s elhatározta, hogy az idegenforgalom emelése érdekében mozgalmat indít, s e célból értekezletet hív össze. Az értekezletet a kamara elnöksége márczius 12-ikére hívta össze. A kamara hívó szavára valóságos idegenforgalom támadt Kassán. Nemcsak a környékből, messze vidékről, Abbáziából, Boroszlóbból, Debreczenből stb. jöttek el a meghívottak, hogy segítsenek az idegenforgalom fontos kérdésének megoldásában. Hogy mily nagy horderevvel bír ezen mozgalom, bizonyítja azon körülmény, hogy e nagy munkából részt kér a kormány is, a mennyiben a kereskedelemügyi minisztérium képviselőjében *Kapus Béla* máv. felügyelő, a földművelésügyi kormány megbízásából pedig *Csik Imre* főerdőtanácsos vettek részt a tanácskozásban. A városháza díszterme zsúfolásig telt meg. A szakértekezletet *Siposs A. Gyula* elnök nyitotta meg, a ki a kassai kamara nevében szívélyes szavakban üdvözölte a szakminisztériumok, a törvényhatóságok, a társakamarák s a vasutak képviselőit, majd hangsúlyozta, hogy közérdekből s a Felvidék iránt érzett szeretet indította a kassai kamarát e mozgalom megindítására. Ezután az értekezlet elnökévé gróf *Teleky Sándort*, társelnökké pedig *Sziklay Ede* főispánt, *Éder Ödön* polgármestert és *Siposs A. Gyula* kamarai elnököt választották meg. *Éder Ödön*, gróf *Teleky Sándor*, *Siposs A. Gyula*, dr. *Siposs Aladár*, *Krohn Károly Erich*, *Mocsári Miklós*, *Oslavszky István*, *Éder Imre*, *Virányi Ágost*, dr. *Neogrady Lajos* és *Müller János* hozzászólásai után az értekezlet elhatározta, hogy 1. megalakítja a Felsőmagyarországi Idegenforgalmi Szövetséget. 2. Az alapszabályok átvizsgálására bizottságot küld ki, a melyben képviselteti magát az öt vármegye és ugyanannyi kamara, a vasutak képviselői, az országos M. K. E. és Turista-Egyletek egy-egy taggal. D. u. 1/3 3 órakor a Schalkház télikertjében bankettra gyűltek össze az értekezlet tagjai.

— **Tiltakozó közgyűlés.** Lapunk zártakor arról értesülünk, hogy a jogásztisztület hazafián gondolkodó ifjúsága márcz. 20-ikán d. u. 6 órára *rendkívüli közgyűlést* hivatott egybe, melyen tiltakozni fog elnökének, *Ruttkay-Nedeczky Bélának*, az ifjúság márcziusi ünnepélyén elmondott «ünnepi beszéd»-nek hangja ellen s egyúttal bizalmatlansági indítványt fog előterjeszteni.

— **Fizetéskiegészítő- és korpótlék-államsegély.** A m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter *Nyarádi Mihály* gyertyánpataki gör. kath. el. isk. tanító részére 504, *Gaál Imre* tapolykomi ág. h. ev. el. isk. tanító részére 753 korona fizetéskiegészítő- és *Csekán István* daróczi róm. kath. el. isk. tanító részére 200 korona korpótlék-államsegélyt engedélyezett.

— **Br. Ghillány Imre ebédje.** A Széchenyi-kör közgyűlése után a «Fekete sas»-vendéglőben a Kör elnöke mintegy húszterítékű ebédet adott, a melyen az elnökön kívül dr. *Mikler K.* egyet. m.-tanár, jogkari dékán, *Draskóczy L.* ág. ev. theol. tanár, *Szabó E.* kir. tanfelügyelő, *Gömör J.* koll. főgimn. igazgató, *Csengey G.* ág. ev. theol. tanár, *Faragó J.* és *Matherny G.* városi tanácsosok, *Kósch Árpád*, dr. *Dessewffy I.* vm. tb. főjegyző, szerkesztő,

UHL MATH. virágüzlete

KASSA, Fő-utca 81. sz. ≡ Nyoszolyóleány-csokrok a ruha színe szerint készülnek. ≡

Színházi koszorúk, csokrok, kosarak minden nagyságban és árban. □□□

Gyászkoszorúk szalaggal és felirattal minden kivitelenben. □□□

Viritó Cyklamen, mely egész télen virit, darabja 1 korona, szobafenyő (Aurokaria) 4 kor.-tól fejjebb, pálmák 1 kor. 20 fill.-tól fejjebb, virághagymák a legolcsóbb árban.

A legkisebb megrendelés is pontosan és nagy gondalal lesz elkészítve s csomagolva.

□□ Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. □□ Sürgőnyezim: Uhl, Kassa. □□ Telefon (Interurban) 202.

Ajánlja a legszebb báli csokrokat, legyezőket, mellesokrokat, laza, drótnélküli csokrokat. ■ Gyönyörű eljegyzési fantasie-tárgyak, különleges menyasszonyi csokrok, a legújabb Biedermeier-stílusban, stikkelt fátyol-díszszel.

lévő az elnökség
gy az idegenfor-
mozgalmat indít, s
e. Az értekezletet
us 12-ikére hívta
valóságos idegen-
csak a környék-
ből, Boroszlóbból,
a meghívottak,
galm fontos kér-
mily nagy hord-
bizonyítja azon
nkából részt kér
ereskedelemügyi
apus Béla máv.
ormány megbí-
ótanácsos vetek
osháza díszterme
tekezletet Siposs
g, a ki a kassai
akban üdvözölte
ényhatóságok, a
épviselőit, majd
ól s a Felvidék
kassai kamarát
tán az értekezlet
ort, társelnökké
er Ödön polgár-
kamarai elnököt
n, gróf Teleky
Siposs Aladár,
Miklós, Oslavszky
st, dr. Neogrady
szólásai után az
megalakítja a
lmi Szövetséget.
sára bizottságot
magát az öt vár-
a vasutak kép-
Turista-Egyletek
kor a Schalkház
össze az érte-

apunk zártakor
testület hazafia-
z. 20-ikán d. u.
hivatott egybe,
enek, Ruttkay-
nárziusi ünne-
de»-nek hangja
indítványt fog

ő- és kor-
A m. kir. vallás-
Mihály gyertyán-
e 504, Gaál Imre
tító részére 753
ván daróczi róm-
brona korpótlék-

re ebédje.
a «Fekete sas»-
iszterfékű ebédet
Mikler K. egyet.
L. ág. ev. theol.
Gömör J. koll.
ev. theol. tanár,
nácsook, Kósch
gyzó, szerkesztő,

ellcsokrokat,
zési fantasie-
gújjabb Bieder-

készülnek. ≡

rendelés is
agy gonddal
csomagolva.

terurban) 202.

Ágoston K. ny. tanár, Wick B. és Szémán I. kir. kath. főgimn. tanárok, Vöröss S. és Peskó Ö. koll. tanárok, dr. Ferbstein K. és dr. Propper J. ügyvédek, Chityil P. tanf. tollnok, mint a Kör régi és új tisztviselői vettek részt. Barátságos és megleghangú volt ez az összejövetel, a melyen igaz szeretettel és ragaszkodással ünnepelték br. Ghillány Imrét, mint a ki minden téren részvevő arra a közszereplésre, a mely személye iránt mindenkor megnyilvánul, ha alkalom van rá Felkőszöntőkben sem volt hiány, a melyek közül Gömör J., Szabó E., Draskóczy L., dr. Mikler K. br. Ghillányt mint a közélet s a társasélet kiváló egyéniségét ünnepelték, Szémán István pedig a helyi sajtó nevében köszöntötte őt. Az ünnepelt kétízben is reflektált az elhangzott beszédekre s ismét támogatását ígerte minden igaz, hazafias ügyhöz. Ezekon kívül Draskóczy Csengeyre, Wick a titkárra, Vöröss a pénztárosra és Csengey a haza belső erősödésére ürtettek poharat.

— **Szalonkázáshoz** töltények 9, 10 és 11 fillérjével darabonként *Theiss* Árminnál Eperjesen, Fő-utca 58 ik sz. alatt kaphatók.

— **Tandijpótló-államsegély.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Mathern Róbert tapolyhermányi ág. h. ev. el. isk. tanító részére 343, Loncz Árpád radomai róm. kath. el. isk. tanító részére 81 és Gaál Imre tapolykomi ág. h. ev. el. isk. tanító részére 80 korona tandijpótló-államsegélyt folyósított.

— **Ezidei friss töltésű** összes bel- és külföldi *ásványvizek* már kaphatók *Kun* Sándor fűszer-, csemege- és ásványvíz-kereskedésében.

— **Márczius 15.** Nemzeti ünnepeink között nincs olyan, a mely márczius 15-ikének tavaszi bájával, mindenkit magával ragadó melegségével mérközhetnek. Nem csoda hát, ha olyan nagyon meg is ünnepejük. Városunkban sok a tanítélet és így volt alkalmunk alaposan kivenni részünket az ünneplésből. A különböző helyeken tartott ünnepek fénye mintha kihatót volna a város megszokott életrendjének szűkességére is: jótékony befolyást gyakorolt gyakorlat munkában kifáradt lelkünkre. A megtartott nyilvános ünnepek időrendben így következnek:

Az eperjesi kir. gör. kath. tanítóképző már megelőző napon d. u. 4—5-ig tartotta meg márczius 15-iki ünnepségét. Az ünnepséget az intézet Szűz Mária-Önképzőkörre rendezte a következők sorrendben: 1. A Himnuszt az ifjúsági énekkar adta elő *Kizák* Irén IV. é. n. vezetésével. Üdvözöljük a fiatal karmestert. 2. Az elnöki megnyitót *Petrássevich* Pál tanár mondotta. Figyelemreméltók zárószavai: Legyen márczius Idusa a magyar közönség és a magyar tanítóképzők közeledésének tavaszi napja! 3. A Rákóczi-nyitányt az intézeti zenekar adta elő *Petrík* Miklós tanár vezetésével, a kibén ügyes karmesterrel ismerkedtünk meg. 4. *Hovis* János IV. é. n., önképzőköri titkár beszéde végig lendületes, itt-ott drámai erővel ható, előadása szívhezszóló volt. 5. Farkas Imrének «A vén cigány» cz. melodramját jó hanggal, előkelően és csinos zenekísérettel adta elő *Fröhlich* Nándor IV. é. n., a Kör főjegyzője. 6. *Varga* Gyula IV. é. n. tüzesen szavalt és erős mimikával Tóth Kálmánnak: «Kik voltak a honvédek?» cz. költeményét. 7. Petőfi: «Honfidal»-át érzéssel adta elő az énekkar. 8. *Pálmai* Géza IV. é. n. lelkesen szavalt Tóth Kálmánnak: «Előre!» cz. költeményét. 9. *Gerbery* Sándor igazgató záróbeszédének ünnepi akkordjai mind szépek voltak, de a legszebb volt ez a jövőbe vetett reménye: Lesz még egyszer ünnep a világon! Hát bizony mi is reméljük, hogy az igazi nagy nap csak még ezután fog elkövetkezni. 10. A Rákóczi-indulót énekkar előadásában ez alkalommal hallottuk először. Épp ezért hatásos volt.

A kollégiumi ifjúság, a multak hagyományaihoz híven ünnepelte meg a nagy napnak emlékét, — de mégsem egészen. Hogy miért, kitűnik az alábbiakból. Menjünk sorrendben. 1. *Kresmery* Gyula theol. testületi elnök beszédének tartalmát röviden úgy jellemez-

Minden csütörtökön
délután 4³⁰—7³⁰-ig

KATONAZENE-HANGVERSENY BERGER kávéházában.

hetjük, hogy stílszerű volt, azaz a nagy nap ünnepi hangulatához méltó egyesülésre hívogató hangjával. A nagy szónoki hévvel s lendülettel előadott beszéd mely hatást keltett a jelenlévőkre. 2. A kollégiumi tanítóképzői énekkar szereplése is teljesen beillett az ünnepi keretbe. 3. Csengey Gusztávnak, a köztiszteletben álló költőnek «Márczius 15.» cz. költeményét *Kozlay* Béla koll. főgimn. VIII. o. t. szavalt. Az öreg költőnek fájó visszaemlékezése a multa és reménykedő pillantása a jövőbe nem tévesztette el hatását. 4. *Ruttkay-Nedeczky* Béla jogásznök ünnepi beszédére egyebet nem lehet mondanunk, csak azt, hogy nem ünnepi beszéd, hanem ünnepontó beszéd volt. Márczius 15-ikének ilyen interpretálása, hogy az pusztán a középnemesi osztálynak a főnemesivel szemben támadt érvényesülési forradalma volt, hogy márczius Idusa nem a szabadság, hanem a hazugságok napja, azt juttatta eszünkbe, hogy nem márcziusi ünnepe, hanem a Marx—Engels-féle történelmi materializmus híveinek gyűlésén vagyunk. Szegény, öreg, érdemekben megőszült honvédeknek, a kiket aranyba kellene foglalnunk, nem tudom lesz-e kedvük eljönni ünnepelni a liberális ősi Kollégium dísztermébe, a hol olyan antiliberalisan elfogult és dísztelenül halátlan szavakat hallottak: Ti öregek, rátok mi, új magyarok nem hallgathatunk, mert ti a multnak, a rendi Magyarország multjának emlékei éltok, mi pedig a holnapot várjuk. — A holnapot nem érdemi meg az, a ki a tegnapi minden igazságos ok nélkül egyszerűen lefűtöli. Ezt teszik az olasz futuristák, a kik csak a jövőnek akarva élni, hadat üzentek a multnak és ezzel a művészi terméketlenség csődjébe vitték az olasz művészeteket. 5. Ady Endre: «A márcziusi naphoz» cz. költeménye *Klaniczay* Gyula jogásztisztületi titkár előadásában hasonlóképpen ünnepontó volt osztálygyűlő-letre izgató hangjával. Ennek és az előbbi pontnak szomorú tanúsága, hogy a Kollégium hagyományos, szép márcziusi ünnepét kezdik kivetkőztetni eredeti jellegéből.* 6. Petőfi Sándornak «A magyar nemzet» cz. dala, a koll. főgimn. énekkarnak *Borsody* Károly tanár vezetése mellett történt előadásában, annál üdítőbben hatott kedves közvetlenségével. 7. *Kozma* Andornak «A karthágói harangok» cz. költeménye *Vietöriss* László theol. akad. hallgató előadásában. Méltó a nagy ünnephez. A költemény megválasztása és jóhangú előadása egyaránt érdemel elismerést.

Délután 3 órakor az eperjesi kir. kath. főgimnázium Kistalud-önképzőkörre tartotta hazafias ünnepét a következő sorrendben: 1. A Himnuszt a vegyeskar énekelte *Kletsz* Gábor tanár vezetésével. 2. A megnyitó-beszédet *Andrejkovics* József VIII. oszt. tanuló, a Kör titkára mondotta lendületesen. 3. Bihari kesergőjét a zenekar *Nedved* Vilmos zenetanár vezetésével adta elő. A darab általános tetszést keltett. 4. *Vidor* Márton «Márczius 15.» cz. költeményét *Földes* Sándor VII. o. t. szavalt. 5. A magyar dalok is tetszettek, a melyeket a férfikar adott elő *Kletsz* Gábor tanár vezetésével. 6. Az ünnepi beszédet *Jurics* Miklós VIII. o. t. adta elő. 7. *Schivilla* Benő VI. o. t. zongorajátékát *Liszt* «Magyar rapszódia»-ját is szívesen hallgatta a közönség, a melynek soraiban ott láttuk a kir. tanfelügyelőt is. 8. Hatásos volt Farkas Imre «Czinka Panna» cz. melodramja. *Galgóczy* Ágoston VIII. o. t. szavalt, *Homa* Gyula VII. o. t. kísérte zongorán. 9. Kellemesen hatottak a zenekar által előadott magyar dalok is. 10. Hajósdal. Előadta a vegyeskar — igen tisztán és kedvesen.

A márcziusi ünnepek sorát bezárta a *Rákóczi Kör* esti ünnepe. 1. A Rákóczi-nyitány előadására nincs semmi újabb megjegyzésünk, jellemeztük a kir.

*Egyébként úgy értesülünk, hogy az ügygyel a Kollégium tanári-kara is foglalkozott és alkalmas módon intézkedett, hogy a jövőben az ifjúsági ünnepek hangulatát ily disszonanciák meg ne zavarhassák.

gör. kath. tanítóképző ünnepségénél. Csak annyit jegyezhetünk meg legfeljebb, hogy a mutató darab sokkal jobban érvényesült a Rákóczi Kör nagy termében. 2. *Kardos* Elemér erős, csengő hanggal szavalt a márcziusi költeményt. 3. Dr. *Hodinka* Tivadar beszéde igazán ügyesen összeállított párhuzamot nyújtott a márcziusi 12 pont és a mai állapotok közt. 4. A pesszimiztikus hangulatból, a mely a hallgatóságra a különben igen érdekes és hatásos beszéd nyomán nehezedett, *Andrássy* János IV. é. tanítójelölt szavalt emelt ki bennünket. Farkas Imrének «Vén cigány»-át szavalt érzéssel. *Lehray* Kálmán III. é. tanítójelölt kísérte ügyesen. 5. A Rákóczi Kör énekkara zárta be az ünnepséget finom kivitelű karénekekkel, *Moyzes* Miklós zenetanár vezetése mellett.

— **Irodalmi est.** Az április 1-jén a Kollégium dísztermében az eperjesi tüdőbetegek szanatóriuma javára rendezendő ifjúsági magyar-francia irodalmi est műsora: 1. Romance. Éneklé az alkalmi női-dalkör. 2. «Tolsztoj» Értékezés. Előadja *Grynaeus* István. 3. «A négy évszak» Jelmezés kép. **** 4. «Alfred de Musset» Le Poète et la Muse. Előadják: *Grynaeus* Annus és *Csatáry* János. 5. Mascagni: «Cavalleria Rusticana». Zongorán játssza dr. *Kavalszky* József. 6. *Corneille*: «Le Cid». Drámai részlet. Személyek: *Don Gormas*: br. *Sardagna* Béla, *Don Diège*: *Maixner* Emil, *Rodrigue*: legifj. *Meliórisz* Kálmán. 7. Farkas Imre: «A vén Ambrus fia». Szavalja *Maixner* Irma. 8. *Neuville*: «Les Bavardes». Előadják *Groszmann* Margit és *Steinfeld* Irén. 9. Magyar népdalok. Éneklé az alkalmi vegyes-dalkar kísérettel *Klaniczay* Gyula. Belépődíj 1 kor. Tanulójegy 50 f. Pénztárnyitás fél 6 órakor. Jegyek előre válthatók *Kósch* Árpád üzletében. Felülfizetéseket — tekintettel a nemes czélra — hála-lasan fogad a rendezőség. Kezdeté pont 6 órakor. Külön meghívókat nem küldenek szét. A belépti-jegyek a pénztárnál felmutatandók.

— **Fáber Oszkár szabadelőadása.** Fáber Oszkár fővárosi tanár az eperjesi Martinovics-kör meghívására márczius hó 12-ikén a Kollégium nagytermében «Klerikális szervezkedés» czímen szabadelőadást tartott. Előadásában, melynek hangja sokszor izléstelen, sőt rikácsoló volt, akárcsak a néhány évvel ezelőtt itt járt, a másik túlzó táborba tartozó *Görcsöni*-é, s így eleve elárulta a gyűlöletet, melyet a tudományos előadások hangja meg nem tűr, nem is a klerikalizmust, hanem a katolicizmust támadta, mert szerinte a katolikus egyház minden igazi kulturának ellensége, s épp azért minden a valódi kulturát szomjazó embernek kerlehetetlenül üldöznie kell azt. Véleményünk szerint nagyon rossz szolgálatot tesz a Martinovics-kör, a tudománynak, melynek leple alatt a vallási türelmetlenség magyát hinti el a társadalomban, ha igazi tudományos előadások helyett, hasonló demagóg előadásokat rendez, mert ezek éppen arra való, hogy a tudomány művelésétől elvonják az elméket, s azokat a vak vallási gyűlölködés küzdőterére tereljék. Úgy értesülünk, hogy a Kollégium intézősége sem hajlandó többé átengedni az igazi tudomány felszentelt csarnokát hasonló izgató előadásokra.

Örömmel vettük ez ügyben az alábbi nyilatkozatot: „Az eperjesi evangélikus Kollégium tanári-kara kijelenti, hogy, mint az egyébként a hirdeteményekből is világosan kitűnt, a Fáber Oszkár f. tanár által márcz. 12-ikén tartott «Klerikális szervezkedés» című előadást az eperjesi Martinovics-kör rendezte tehát sem a Kollégium, sem annak valamely tanintézete. Az eperjesi Martinovics-kör nem kollégiumi ifjúsági egyesület, hanem a Kollégium keretén teljesen kívül álló társadalmi egyesület, mely belügyminiszterleg jóváhagyott alapszabályok szerint működik A Kollégium dísztermét

As orvosi kar által ajánlva.

Gümőkór (tüdőbajok), légzőszervi bántalmak, szamárköhögés, influenzánál

Ki használjon Sirolint?

1. A ki hosszú időn keresztül köhögés bántalmaiiban szenved.
2. Mindazok, kik gégehurutban szenvednek, Sirolin „Roche” által rövid időn belül meggyógyulnak.
3. Asztmában szenvedők már rövid használat után lényeges könnyebbülést éreznek.
4. Skrofulas, mirigyduszadásos, szem-és orrhurutos gyermekeknek rendkívül fontos szer a Sirolin.

A táplálkozást nagyban elősegíti.

Önk eredeti csomagolású SIROLIN „Roche”-t kérjünk és pótszereket határozottan utasítsunk vissza.

F. Hoffman-La Roche & Co. Basel (Schweiz) Grenzstr. 31/31a

Sirolin

„Roche”

kapható minden gyógyszer-tárban.
Ára üvegenként 4 korona.

a multban mindig készséggel átengedte a Kollégiummal *semmi összefüggésben nem álló idegen egyesületeknek* is előadási, közgyűlési stb. czélokra azzal a feltétellel, hogy az egyesület vezetősége garanciát vállal az iránt, hogy az ott tartandó előadások a tudományos, kulturális előadások megengedett korlátait át nem lépik és népgyűléseken szokásos agitációkká nem fajulnak. Miután azonban a jelen esetben a Martinovics-kör vezetősége ezt a felajánlott garanciát betartani nem tudta, a tanári-kar kijelenti, hogy a jövőben a Martinovics-kör előadásainak czéljaira a termet többé át nem engedi. Kijelenti továbbá a tanári-kar — a mi az elfogulatlan szemlélet előtt úgyis világos —, hogy magát Fáber Oszkár előadásának sem hangjával, sem agitációs tartalmával nem azonosítja, sőt azt a leghatározottabban elítéli. Egyébként a tanári-kar hazafias és kulturális működésére csakis magának a tanári testületnek munkájából lehet következtetéseket levonni, nem pedig vele semmi összefüggésben nem álló társadalmi egyesületek gyűléseim ehangzott beszédekből. Eperjes, 1911. március 17. *Az eperjesi evangélikus Kollégium tanári-kara.*

— **A nemzetiségi kérdésről** tartott március 7-ikén és folytatólag március 13-ikán előadást dr. Réz Mihály nagyszámú érdeklődő közönség előtt. Az előadás gondolatmenete a következő volt: A nemzetiségi kérdés elsősorban *közjogi* kérdés. Valahányszor Ausztriával összeütközünk, a nemzetiségeket igazgatja ellenünk. A mennyivel erősödik a nemzetiségi mozgalom, pontosan annyival erősödik az összbiradalmi eszme s gyöngül meg Magyarország függetlensége. A nemzetiségi kérdés *sem egységes*, okai orvoslási módjai helyenként és fajonként különbözők. A szász vagy sváb velünk együtt érdekelt fél a szupremáciában s a demokráciának ellensége. Közös vonásuk a klerikalizmus: a polgári házasság eltörlése minden nemzetiségi programban benne van. A nemzetiségi törekvés nem a tömeg vágya és érdeke, hanem a nemzetiségi intelligenciáé. Éppen ezért: jó közigazgatással és igazságszolgáltatással s szociálpolitikai reformokkal meg kell nyerni az *idegenajkuakat*; de a nemzetiségi törekvéseket össze kell törni. Mert az csak egy kis nemzetiségi intelligencia *osztályérdekéből* és eszményéből származik, de ha — a politikai jogok kiterjesztése által — erőre kap, magával sodorja a tömeget. Ha valaki igazán hisz a nemzetköziség elvében, s faji aszpirációinkat nem érti: miért érti s méltányolja a pánszlávok faji törekvéseit? Hirdessék a radikálisok a dákrománoknak, hogy a faji aszpirációkkal hagyjanak fel teljesen. Ma azonban a nemzetiségek nagy tömegében *latens* még a faji *érzés*, nem nyilvánul még *törekvésükben* — így csak egy kis osztálynál nyilatkozik —, de *megvan*, s ha ma felszabadul, romboló erejű lesz; reakciós és minden haladás ellensége. A tanulságos előadáshoz hozzászólottak *Villecs János, Gömör János, Ludmann Ottó* és dr. *Rosenberg Teofil*. A felszólalásokra dr. Réz Mihály előadó válaszolt. *Az előadás körüli eszmecsere március 20-ikán, hétfőn, d. u. 6 órakor folytatódik a Kollégium 1. em. tanácstermében*, mely alkalommal felszólalnak: *Gömör János, Villecs János* és dr. *Rosenberg Mór*.

— **Idegenforgalom.** A márc. 12-iki idegenforgalmi értekezlet egy új kassai lapnak adott életet. Az új lap címe IDEGENFORGALOM és havonta egyszer jelenik meg dr. *Siposs Aladár* szerkesztésében. Az új lap tetszetős fejcímét *Éder Gyula* festőművész rajzolta.

— **Ügyvédi-irodai** teendőikben jártas, tótul is beszélő *segédet* keresek. Dr. *Reiter Jenő*, ügyvéd, Bártfa.

— **Két humoros könyv.** *Péterfy Tamás* székesfehérvári íróknak most jelent meg két humoros könyve. «Nete nel» eredeti góbéságok és «Kaczagó szövetkezetek», a szövetkezeti élet vidámságai. A csinos kiállítású könyvek zamatos humorú szövegét számos kép tarkítja. A két humoros könyvet postai szállítással együtt 2 koronáért küldi: *Péterfy Tamás*, Budapest, IX., Köztelek.

— **Március 15. Sóváron.** Lélekemelő, szép ünnepély keretében ünnepelte Sóvár hazafias közönsége március Idusát az állami tisztviselők körének dísztermében. A nagyszámú egybegyűlt közönség a Himnusz eléneklésével nyitotta meg az ünnepélyt, a mely után *Szilárd Iván* tartalmas ünnepi beszéde következett, általános lelkesedést öntve a hallgatóság soraiba. Majd *Zacsovics Róbert* né szavalta el mély érzéssel és lendülettel *Tóth Kálmán* «Előrel» cz. költeményét. Ezután *Schultz Idus* zongorakísérete mellett *Papp Istvánné, Zsadányi A.* «Boka kesergőjét» játszotta el hegedűn, művészi tehetségre valló játékkal óriási tapsvihart váltva ki magának. Úgyesen szavalta ifj. *Merényi Gyula Sajó S.* «Magyarnak lenni» cz. költeményét. *Rezy Etus Liszt F.* «II. Magyar rapszódijá»-

nak zongorán való eljátszásával gyönyörködtette a közönséget, rutinizott, magas művészi játékkal viharos tapsra készítette a hálás hallgatóságot. Majd *Rézmán Lajos Petőfi Sándor* «Talpra magyar»-ját szavalta el lelkesedéssel, melynek bajejétzével a Szózatot énekelte el az ünneplő közönség s ezzel az est véget ért.

— **Különféle friss halak** minden szerdán csütörtökön és pénteken kaphatók *Kun Sándor* (ezelőtt *Holénia*) fűszer-, csemege- és halkereskedésében.

— **Mérlegismertető-tanfolyam Eperjesen.** A kereskedelmi minisztérium városunkban mérlegismertető-tanfolyamot rendez lakatosok és mesterek számára, melynek czélja elméleti és gyakorlati tájékoztatást nyújtani a mérlegek szerkezetéről, hibáinak felismeréséről és javításuk módjáról. E tanfolyam elméleti előadásait *Stark Zsigmond* okl. gépészmérnök tartja a városi rajzteremben, és pedig március 20-ikától kezdve minden hétfőn, szerdán és pénteken este 7 óráig 9 óráig. A gyakorlati oktatások pedig *Buchner* és *Moskovits* gyárában fognak meg tartani. Az előadásokat lakatosok és az ügy iránt érdeklődők díjtalanul haligathatják.

— **A ki ételt-italt** 24 óráig változatlanul melegen vagy hidegen akár tartani, vegyen *Theiss Ármán* sportcikk- és játékarú üzletében *Isola palacsot*, mely már 5 kor. 50 fillér árban is kapható.

ki egészséges bőrápolásra súlyt helyez, főleg a szeplőket el akarja tüntetni s szép puha és lágy arczbőrt ezéoz ápolásával, csakis **Steckenpferd-Lillomtejszappannal** (védjegy nádárjap) mosakszik *Bergmann & Co. Teitschen a. E.* cégétől. Darabja 80 fill. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

— **Hadgyakorlatok.** Márc. 16-ikán végződött a nagyszabású hadgyakorlat, melyet a kassai hadtestnek Eperjesen, Kisszebenben, Iglón és Kassán állomásozó összes csapatai Eperjes és a Branyiszko között több napon át tartottak. Jelen volt *Frank Libor* lovag hadsereg-főfelügyelő, gyalogsági tabornok is. Főparancsnokként *Ziegler Adolf* lovag hadtestparancsnok szerepelt. A legénység száma 10 000 ember volt.

— **A «Vasárnapi Ujság»** március 19-iki száma a szép aktuális képek egész sorát közli: a kissármási gázkútról, Apponyi amerikai útjáról, a repülőgép legújabb diadaláról, *Rippl Rónai József* kiállításáról, az Operaház és a Vigszínház újdonságairól stb. Szépirodalmi olvasmányok: *Rakosi Viktor* regénye, *Móricz Zsigmond* novellája, *Lampérth Géza* és *Peterdi Andor* versei, *Marcelle Tinayre* francziából fordított regénye. Egyéb közlemények: cikkek és kép az 1849-iki aradi csatáról, cikkek a legrégebb esőmérőről, tárczacikkek a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A VASÁRNAPI UJSÁG előfizetési ára negyedévre 5 kor., a VILÁGKRÓNIKÁ-val együtt 6 kor. Megrendelhető a VASÁRNAPI UJSÁG kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanítt megrendelhető a KÉPES NÉPLAP, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fill.

— **Sikkasztás.** Az Eperjesi Fogyasztási Szövetkezet igazgatósága feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, kik 4793 korona értékű árú sikkasztottak el.

— **Hol jó és takarékos konyhára adnak,** ott a *Maggi* név tiszteletben áll. Az immár két évtized óta jól bevált *Maggi-féle* fészítőhöz hasonlóan az 5 filléres *Maggi-féle* koczka is hamar elnyerte háziasszonyaink bizalmát. A koczka a legjobb húskivonatból készül és már az összes hozzávalókat tartalmazza, úgy, hogy csupán forró vízzel leöntve rögtön használatra kész, kitűnő ízű, tiszta színű húslévest ad. A bevásárlásnál ügyeljünk a *Maggi* névre és a keresztcsillag védjegyre.

— **A gyógyfűvek gyűjtése és értékesítése** dolgában a M. Kárpátgyesület eperjesi Osztálya bejelentő-íveket küldött szét, a melyek közül eddig még csak négy darab érkezett vissza; az Osztály vezetősége arra kéri az érdeklét tényezőket, hogy a náluk levő ívet március végéig gondosan kitöltve visszaszármasztatni méltóztassanak. A f. hó 12-ikén Kassán tartott idegenforgalmi értekezleten az Osztály *Szutórisz Frigyes* ügyvezető-elnök képviselte; az értekezleten megalakult, igen kedvező körülmények között, a Felsőmagyarországi idegenforgalmi szövetkezet, a melynek működéséhez nagy reményt fűzünk. Ugyanaz nap volt Kassán a M. Kárpátgyesület Keleti Kárpátok Osztályának választmányi gyűlése, a melynek tanácskozásaiban *Szutórisz Frigyes* az eperjesi Osztály képviselőjében résztvett. Az ott hozott határozatok közül bennünket az érdekel leginkább, hogy az az Útmutató, a mely *Poprádról* kiindulva a *Dobsinai jégbarlangot, Rozsnyót, az Aggteleki barlangot, Szádelői*

völgyet, Kassát érintő turista-körutat volt hivatva felölelni, Ránkfüredre és Sárosvármegye néhány nevezetesebb helyére is ki fog terjedkedni. Az útmutató magyar és német nyelvű kiadásban fog megjelenni s az általa propagálandó körút így fog alakulni: *Poprád—Dobsinai—jégbarlang—Dobsina—Rozsnyó—Krasznahorka—Pelsőcz—Aggteleki barlang—Torna (Szádelői völgy, Áji völgy)—Kassa—Ránkfüred (geyzir)—Opálbánya (a világ leghíresebb opálbányája)—Sóvár (az ország egyetlen sófőzője)—Eperjes (Rákócziház, Vértanúk emléke, Klobusiczky-palota stb.)—Frics (Rákóczi-korabeli emlékek)—Szinyelipőczy völgy (Kamena baba, Salvator- és Szultán-forrás)—Branyiszko (Honvédek síremléke)—Poprád. A körút könnyű és olcsó lebonyolíthatásáról a M. Kárpátgyesületnek három Osztálya fog gondoskodni, t. i. a Keleti Kárpátok, gömöri és eperjesi Osztályok, az Útmutató is ezek közös költségén fog megjelenni; bizonyos azonban, hogy ezen Osztályok törekvése csak akkor lesz sikeres, ha a körút irányába eső össze hivatalk és egyéb tényezők hathatósan fogják támogatni. Egyébiránt nagy örömmel értesülünk arról, hogy az eperjesi Osztály mindfokozottabb támogatásban részesül a nagy társadalom részéről: ugyanis a január végén tartott közgyűlés óta 14 új tag kérte fölvetelét, ez a szám az áprilisban tartandó választmányi gyűlésig, a mely a felvételt eszközli, bizonyára még növekedni fog; kilátás van továbbá arra, hogy úgy Eperjes város, valamint Sárosvármegye is az Osztályt állandó segélyben fogja részesíteni.*

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében fel-fúvódásban, szorulásban, főtájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi *Moll-féle Seidlitz-porok* használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvetellel *Moll A* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállítótól, *Bécs, I., Tuchlauben 9*. A vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll A* készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— **Csengőtolvaj.** Márc. 13-ikán *Luterán János* kendei gazdálkodó *Lichtig Jakab* teherszállító egyik lovának nyakáról leszedte a rézcengőt, a tüzszőjébe rejtette s mint a ki jól végezte dolgát, távozott. A rendőr, a ki közvetlen közelből nézte a lopást, a tettenért tolvajt elővezette.

— **A hálósobák réme,** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a *Löcherer-Cimexin*-nel történtek próbák, beigazolódtott, hogy a *Cimexin* nemcsak az élő poloskát pusztítja el nyomban, de a *Cimexin* hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A *Cimexin* mindenütt használható, szövetet, bútort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedüli biztos szer! Kapható: *Löcherer Gyula* gyógyszerárban *Bártfán* és *Palesch Árpád* drogeriájában *Eperjesen*.

— **Gólya az állomáson.** A héten egy *bártfai asszony*, a mint a vonatból kiszállt, azzal vonta magára az utazó-közönség figyelmét, hogy fel-tűnő módon sietett az egyik váróterembe. Az egyik vasúti rendőr követte az asszonyt s a mint utána benyitott a váróterembe, feje fölött kirepült a gólya, a melyik egy egészséges leánynyal ajándékozta meg az asszonyt.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar Kanaán.

Írta: *Stark Zsigmond* gépészmérnök.

A legutóbbi hetekben a kissármási földgáz természetadta kincseinek kiaknázása körül igen élénk polémiák és ujságcikkkezések indultak meg, sőt oly komoly hírek is keringtek, hogy a székesfőváros és a pénzügyminisztérium között tárgyalások folynak, melynek czélja volna a kissármási földgáz egy 450 km. hosszú csővezeték segélyével Budapestre vezetni és azt olcsó egységáron a főváros és a vezeték által érintett vidéki városok lakosságának világítási, fűtési és ipari motorikus czélokra rendelkezésre bocsájtani.

E mozgalom eredményeként, illetve reakciójaként tekintendő az az értekezlet, melyet a Kissármás körzetében fekvő megyék és városok vezető férfiai e napokban Kolozsvárott tartottak, a melyen sajtósági lokálpatriotizmus kifejezéseként hangzott el az általános vélemény, hogy Erdély — ez a külön ország az országban — nem engedi a természet e csodás adományát az ő szűkebb országa határain kivinni, maradjon e féltett kincs egyedül Erdély boldogfűtésére.

Valóban sajtósági szűkkeblűségre, sőt mondhatnók szűk látókörre és naivitásra vall e határozat, mely ellen egyébként *Budapestről* jelen volt szakemberek fel is

szóltak, kiknek véleménye szerint a Kissármáson és környékén még kiaknázandó földgáz évi mennyisége a 400 millió m³-t is meg fogja haladni, a mely Budapest mai évi 60 millió m³ gázszükségletén kívül egész Erdély, sőt az Alföld igényeit is bizonyára képes lenne kielégíteni.

Tekintve, hogy a gáz továbbítására szolgáló csövezeték és szivattyú-berendezés kilométerenként kb. 45—50,000 K.-ba kerülne és így az egész 450 km. távvezeték 20—25 millió koronát emésztene fel, mindenesetre még korai volt az erdélyiek páni félelme, hogy e kincstiket valaki elrabolja.

Minden új terv, vagy felfedezés nálunk Magyarországon óriási felbuzdulást kelt; gigászi, sőt mammut-tervezetek indulnak meg a nyomán, csak úgy dobaldzunk a milliókkal akár erőben, akár pénzértékben kifejezve; és midőn végre lelohad a szalmaláng, a legnagyobb szájhősök még 1000 koronát sem hajlandók áldozni az általuk is fényesnek, sőt páratlanul rentabilisnak hirdett üzleti vállalkozásra.

Az optimisták úgy képzelik, hogy nálunk, e tejjel és mézzel folyó Kanaánban, a milliók a levegőben röpködnek, a mihez minden különös nehézség és küzdelem nélkül bárki hozzájuthat, hisz nem mulik más, mint az akarás. Pedig a természet az ő kincseit nem bocsátja oly könnyűszerrel a kulturember rendelkezésére. Bármily formában is jelentkeztek a természeti erő, annak kiaknázásához igen sok tényező szükséges: szakértelem, tőke, munka és gépi berendezés, végül pedig a legfontosabb: ezen ilyképpen szolgálatunkba szegődöttetett erőknél értékesítése és hasznosítása.

Igen tanulságos példa erre az erdélyi földgáz. Íme fölfedezték, már ömlik is sok ezer m³ felhasználhatatlanul a levegőbe és körülállják tétován, ölbetett kézzel Erdély bölcsői, mint az uzorás kincsesládája előtt, és nem tudják, mitevők legyenek vele. Várják, lesik az állam, a külföld tőkét, mely nekünk e természeti erőt kiaknázza. Közben azonban hangosan verik a mellüket, hogy e kincstük élvezésében senki mást, mint erdélyit, nem részesítenek.

Lássuk ezzel ellentétben az északamerikai West-Virginia államot, a hol ez idő szerint 3000 millió m³-en felül a kiaknázott földgáz évi mennyisége, a melyből az állam határain belül ipari célokra 1200 millió m³-t, házi célra 300 millió m³-t és 1500 millió m³ gázt más államokba, főképp Pensylvániába szállítanak. Az évi termelt gáz értéke 70 millió korona. S ezt a sok millióra rugó berendezést nem az állam, sem idegen országok tőkével, hanem egyedül West-Virginia egy milliót alig meghaladó farmer-lakossága tőkéjéből teremtették. Ennek meg is látszik az eredménye, a mennyiben néhány év alatt az azelőtt tisztán mezőgazdaságot űző állam iparral foglalkozó, gazdag lakossággá változott át.

Nálunk még bizonyára sok-sok év fog elmúlni, míg a kissármási földgáz értékesíthető és hasznosítható válik.

Ugyanígy vagyunk egyéb természeti gazdagságunkkal is. Nem beszélve a még sok kiaknázatlan bányászati termékekről és érczekről, csupán a vízierőkre szándékozom e helyen kiterjeszkedni. Az eddigi hydrográfiai felvételek szerint Magyarország folyóinak hasznosítható vízierői megközelítik a 2 millió lóerőt, a miből eddig még alig néhány ezer lóerő van hasznosítva.

Svájcban és Észak-Olaszországban úgynevezett völgyzárógátakkal már a 100,000 lóerőt meghaladó energiát nyertek a természettől, a mely főképp elektromos világítási és vasútüzemi célokra megbecsülhetetlen hasznosítást eredményezett már.

Norvégiában egyesület alakult a vízierők kibaszálása és értékesítése céljából, mely rövid fennállása óta 70 tagot számlál 45,000 lóerővel, és még egy millió értékesítendő vízierő felett rendelkezik.

Svédországnak 5 millió lóerő hasznosítható vízierő áll rendelkezésére, melyből ma már 600,000 lóerő van értékesítve. A svéd állam ú. n. vízierő-igazgatóságot létesített, mely az ország összes vízierőinek racionális hasznosítását van hivatva irányítani.

Észak-Amerika Egyesült-Államaiban a vízierőknek a szövetségi kormány által való megváltását indítványozta mult évben Taft elnök, hogy ezáltal az elektromos tröszttel szemben az elektromos energia árának túlhajtásait ellensúlyozhassák.

Míg világszerte ezek a mozgalmak és munkásságok a természet erőinek rendkívül hasznos akkumulálásait eredményezik, mi a vízierőink hasznosítására még alig is gondoltunk. Pedig nap-nap után éppoly, sőt nagyobb erőpocsekölés megy veszendőbe, mint a kissármási földgáznál. A rendelkezésünkre álló 2 millió lóerőnek évenként, csak félhasznosítással, tüzelőanyagban kifejezett egyenértéke 80—100 millió korona veszteséget jelent. Itt-ott fel is bukkan egy-egy egészséges terv, de mi haszna, ha senki sem meri tőkét ily célra áldozni.

Éppen vármegegyünkben is két ily terv vár megoldásra, egyik a Poprád, másik a Szivka folyó víz-

műveinek kiépítése, melyek megbecsülhetetlen eredményt jelentenének a szegény megyének. (Erről egyébként máskor szándékozom beszámolni.)

Még egy természetadta kincsről akarok megemlékezni, mely talán a legbecsebb valamennyi között, és ez az emberi munkaerő, mely nálunk paragon hever, és mely, mint legmobilisabb, vándorbotot vesz kezébe és más államok szolgálatába bocsátja e speciális honi erőt. Ha figyelembe vesszük az 1 1/2 millió idegenben élő magyar munkaerőjét és ennek csupán egyharmadát, tehát 500,000 munkást tekintünk produktív foglalkozásúnak, úgy ezek évi minimális keresete 300 millió koronát jelent, a mit idegenben szerez és el is költ. Ha ezt a munkaerőt itthon értékesíthetnők, ez nemcsak itthon maradó 300 millió koronát jelentene, hanem produktív termelésnél még egyszer 300 millió termelési hasznat is, vagyis éppen annak az évi 1200 millió összegű gyártmányának a munkabérért jelent, melyet — sajnos — ezideig még külföldről hozunk be.

Íme, Erdélyt féltő urai ezeket az erőket tartásák félte idehaza, ne pedig a kissármási földgázt, úgy bizonyára csakhamar Magyarország összes természeti kincsei értékesíthetők lesznek.

Meglepően egyszerű

manapság a **MAGGI**-féle kockából

à 5 f.,

kész húsleves

előállítás:

leveseknek betéttel való készítésére, hamis levesek ízének megjobbítására, főzélékeknek feleresztésére, mártásoknak feleresztésére, sülteteknek " stb.

A kocka, csupán 1/4 liter forró vízzel leöntve, azonnal tányér kiváló, használatrakész húslevest ad:

Egyedül valódi a MAGGI nével

keresztcsillag és védjeggyel.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES

természetes ásványviz.

ÜDÍT, GYÓGYÍT. ÜDÍT, GYÓGYÍT.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva.

Főlerakat: **Bein Simon** czégnél, Eperjes.

Meghívó.

Felsővízközi Takarékpénztár

Részvénytársaság

t. részvényeseit meghívjuk a f. évi **április** hó 4-ikén d. u. 2 órakor Felsővízközön a Kaszinó termében tartandó **rendes közgyűlésre.**

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a részvénytársaság működésének megkezdéséről és az alapszabályok 20., 24., 31. és 34. §-ainak szükségessé vált módosításáról.
2. Az alapsz. 20., 24., 31. és 34. §§ módosítása.

Felbontküz, 1910. márczius 15.

Az igazgatóság.

Felelős szerkesztő: **Dvortsák Győző.**

Kiadótulajdonos: **Kósch Árpád.**

NYILTÉR.

Vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór- és Lithium-tartalmu gyógyforrás

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik.

Kiváló óvszer a vörheneynél (scarlatina) fellépő vesebántalmaknál.

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Allandó összetételű.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, akik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Elsőrangú gyógyvíz és diétetikus ital.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
1/4 " "	40 " "
1/8 " "	48 " "

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
1/4 " "	7 " "
1/8 " "	9 " "

Eperjesi főraktár: **Mikolík Istvánnál.**

A koll. tanítóképző-intézetnek a Kassai-úton, a Müller- és Bretz-telek között fekvő, 2500 négyszögöl területű beltelke a f. évre bérbeadatik.

Ajánlat az intézet igazgatójához nyújtandó be.

Házhoz **varrónő** járó ::

ajánlkozik. Bővebbet a kályhagyárban.

□□ Mérlegképes, megbízható □□

főkönyvelő

kerestetik azonnali belépésre.

Szesz-szakmát ismerők előnyben részesülnek.

Szeszfinomító, Eperjes.

Kir. közjegyzői helyettes

vagy jelölt, ki tót nyelven jól beszél ■■■ alkalmazást talál

Polányi Géza nagymihályi kir. közjegyzőnél (u. p. és vasúti áll. Nagymihály).

■ **KIADÓ** ■

a nyári idényre, esetleg több évre (a város központjától 20 percnyire, a Kálvária-hegy löcsei-úti oldalán, a volt Boross-kertben) egy szép fekvésű, 2 szoba, üveges veranda, konyha stb. helyiségekből álló, teljesen jökarban **villa** butorozva, avagy butor nélkül. :
Gerhard Béla, tképző-int. igazgató, Kálvária-u. 10.

Csődtömegeladás.

Vb. Stehr és Landau eperjesi könyv- és papirkereskedő-cég csődtömegéhez tartozó s a csődleltár 1—385. tételei alatt 3833 korona 63 fillér becsértékben összeirt

papír és papírárúk, könyvek, nyomtatványok, író- és rajzszerek, valamint üzleti berendezés — a csődválasztmány határozata folytán, a csődleltár 369—77. tételei alatt foglalt bizományi könyvek, a 379. tétel alatt foglalt 42 fiók előnyomda, valamint a 382. és 383. tétel alatt foglalt könyvkötő-prés és vágógép kivételével — zárt írásbeli ajánlat útján el fog adatni.

A venni szándékozók felhivatnak, hogy zárt írásbeli ajánlatukat f. évi *márczius hó 31-ik* napjának d. u. 4 órájáig alulírott csődtömeg-gondnoknál adják be. Az ajánlat beadásakor tömeggondnoknál bánatpénzül készpénzben leteendő 400 korona.

A vételi ajánlat felett a csődválasztmány 8 napon belül határoz, azonban azok elfogadása vagy el nem fogadása felett szabadon határoz s fentartja magának azon jogot, hogy még a legmagasabb ajánlatot is visszautasítsa.

A vevő köteles a vételárat, a bánatpénz betudásával, ajánlatának írásban közzendő elfogadásától számított 3 napon belül a tömeggondnoknál lefizetni és az árúkat átvenni és további 8 nap alatt elszállítani.

A III. fokozatú illeték a vevő által a vételárral együtt fizetendő le.

A csődtömeg az árúknak a leltárban kitüntetett mennyiségeért és minőségeért semminemű szavatosságot nem vállal.

A leltár, a tömeggondnok irodájában, hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt megtekinthető; kívánságra, 21 korona előzetes beküldése ellenében postán beküldetik. Az árú a tömeggondnoknál való előzetes jelentkezés után hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt megtekinthető.

Eperjes, 1911. márczius 9.

Dr. Ferbstein Károly s. k.,
csődtömeggondnok.

Építési telkek és terv szerint házak

építendő házak a Szent László úton és Vágóhíd-utczában szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást *Safran Lipót* Főad., -utca 40. szám alatti mérnöki irodájában.

Fő-utca 68. szám alatti

üzlethelyiség

lakással, augusztus 1-től kiadó.

Bővebbet *Halbsch* Gusztáv üzletében.

Ugyanott
kétszobás utcai lakás is
kiadó augusztustól.

Felső-körút 24. sz. háznál levő virágos és gyümölcsös árnyas kert nyári szezonra bérbeadó.

Értekezhetni *Szentgyörgyi* Gusztáv tulajdonossal, lakik Stefánia-utca 12. szám alatt.

Nagyságos Asszonyom!

Tisztelettel bátorkodom értesíteni, hogy hatheti távollét után Budapestről megérkeztem, hol a legmodernebb

női fésülési és manikűrözési tanfolyamot

elvégeztem, úgy hogy a legmesszebbmenő igényeket is képes vagyok kielégíteni. Úgy alkalmi, mint házonkívüli fésüléseket elvállalok.

Szives támogatásért esedezem

kiváló tisztelettel

Wilhelm Károlyné

Rózsa-utca 3.

Üzlethelyiség

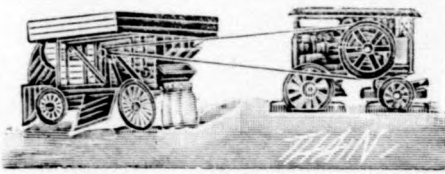
kiadó május 1-jétől a Konstantin-utczában.

Aranyműves, órás, fodrász vagy divatárúsnó részére; irodának és mészárosnak is alkalmas. Élénk forgalmú utca.

Bővebbet *Klein* Jánosné ruhaüzletében, Fő-utca 92. sz.

HA ÖN

egy gazdaságos üzembiztos kiváló munkateljesítményű

motoros cséplőkészletet előnyös árban, kedvező fizetési módzatokkal, teljes szavatossággal beszerezni óhajt, úgy forduljon megkereséssel

SZÜCS ÖDÖN

Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

szám alatti mezőgazdasági és ipari gépkereskedelmi vállalat, mely cég felszólításra árjegyzéket és költségvetést díjmentesen küld meg.

Ház-eladás.

Kerényi-utca 12. sz. ház kerttel, kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

A ház két lakásrészre osztott 5 szobából, 2 konyhából, 1 előszobából, 1 kamrából s a szükséges mellékhelyiségekből áll.

A házzal 12,000 korona amortizációs költségen esetleg átvehető.

Értekezhetni ugyanott a háztulajdonosnál.

Szives tudomására hozom az igen tisztelt hölgyközönségnek, hogy lakásomon: **Kerényi-utca 5. szám alatt**

szabászati és varró-tanfolyamot

óhajtának tartani. Tanulmányaimat a drezdai I. európai szabászati akadémián végeztem, és a tisztelt hölgyeket kívánságuk szerint úgy a fehérenemű-varrásra, valamint az egyszerű ruhák, kosztümök, prinsesz-ruhák mérték utáni szabására és varrására tökéletesen kioktatni vállalkozom.

A tanfolyam márczius 15-ikén kezdődik s 6 hétig, 2 hónapig és 3 hónapig tart.

A tanulás pedig d. e. 1/2 9-től d. u. 1/2 1-ig tart.

Bővebb felvilágosítást bármikor ad: **M. Jurán Irma,**

Eperjes, Bástyá-utca 13. sz.

Tubusok 70 fillér és 1 kor. 20 fillér.

Ideális, zsirmentes bőrpolószer.

A bőrt ellenállóvá és bársonypuhává teszi.

Nékülözhetlen a hideg évadban és hegyi s tengeri utazásokon. Bámulatos hatás érdes és felpattant bőr ellen.

Mindenütt kapható.

Dralle György, Hamburg és Bodenbach az E. m.

Ein Wink für unsere Frauen!

Wollen Sie mit geringem Kostenaufwand wirklich geschmackvoll und vornehm gekleidet sein?

Wollen Sie Ihre Toiletten nach den tadellossten Wiener Schnitten, die es zeln genau für Ihr persönliches Maß angefertigt werden, zu Hause selbst herstellen, so

abonnieren Sie die „WIENER MODE“, die auch als Hausfrauenzeitung ohne erste Stelle errungen hat und durch ihre leicht nachzubereitenden Vorlagen für Banda belien ein Lieblingsblatt der Frauenwelt geworden ist.

ein Probeheft erhalten Sie auf Wunsch vom Verlage kostenfrei zugelandt.
Abonnements zum Preise von Mk. 2.80 = K 3.30 das Quartal übernimmt jede Buchhandlung.

Verlag der „Wiener Mode“, Wien VI.

A legmodernebb párisi fűzők

mérték után készülnek

IDRAVICS LILLYnél

EPERJES, Fő-utca 17. szám

(a drogéria mellett).

Eperjes, Fő-utca 146. számú
Kóch-féle
háza szabad kézből
eladó.

Tudakozódní a czukrászdában vagy Halmynál
városházán lehet.

Haltenberger Béla
kassai ruhafestő-, vegytisztító- és gőzmosógýára
felvételi üzlete

Eperjesen márczius hó folyamán
Fő-utca 23. sz. alatt nyílik meg.
Ugyanott üzletvezetőnő óvadékkal felvétetik.

Megkeresések Haltenberger Béla központi irodájába, Kassára intézendők.

!! A magyar ujságírás szenzációi !!

A NAP

Remek hírszolgálat! □ □ Fényes lap! □ □ Óriási népszerűség!
A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen
hű és kérélhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Felelős szerkesztő: **HACSAK GÉZA.**
Naponként **155,000** példány.
Egy szám **2** krajczár.
A NAP előfizetési ára:
Egész évre . 16 — K.
Félévre . 8 — K.
Negyedévre . 4 — K.
Egy hónapra 1 40 K.
A NAP apróhirdetési
levelezőlapja
10 szög . 30 fill.,
20 szög . 50 fill.,
40 szög . 1 korona.
Kapható minden hírlapelárusítónál

1550—1911. tkvi sz.
Árverési hirdetményi kivonat.

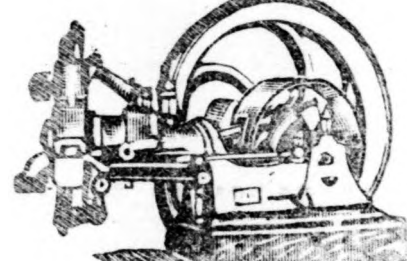
Az eperjesi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Máthé Károly végrehajtatónak Csirip József és társai végrehajtást szenvedők elleni 1600 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék és járásbírószág területén levő és Nagysáros községben fekvő: a nagysárosi 95. sz. tjkvben foglalt A. 1. sor., 130. hr. sz. ház-, udvar- és kertnek az A. lapon Csirip József s B. 7., 8. és 9. sorszám alatt gondnokolt dr. Cserépi Emil, Angyal-Cserépi Mária és Cserépi Anna nevéen álló 3/4-résznýi jutalékokra 641 kor. kikáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1911. évi május hó 20-ik napjának délelött 10 órájkor a kir. törvényszék árverelőhelyiségében megtartandó nyilvános árverésen a Vhn. 25. és 26. §-ainak értelmében el fog adatni.
Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül 64 korona 12 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni s a bánatpénzt a Vhn. 25. §-a értelmében kiegészíteni.
Kir. tvszék, mint tkvi hatóság.
Eperjesen, 1911. márczius 11. **Suhayda Vilmos s. k.** kir. tvszéki bíró.

A kiadmány hitelél: **Klein Béla**, kir. t. tkvvezető.

≡ A miskolczi ≡
„KRISTÁLY”
vegytisztító-, ruhafestő- és gőzmosógýár
eperjesi fióküzlete
(Fő-utca 125. sz., Elsaszház)

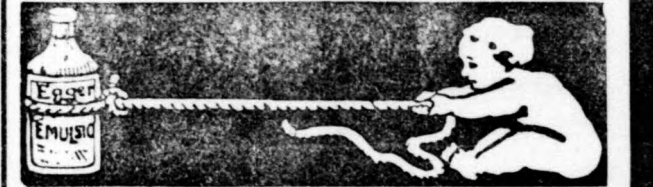
elvállal mindennemű női s férfi felsőruhákat
vegytisztításra és festésre,
férfi-ing, gallér- és kézelőket
gőzmosásra és fényvasalásra.
■ ■ ■ Gyors és pontos kiszolgálás. ■ ■ ■

Drezdai Motorgýár Részv.-Társ.
Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgýára.

Szállít szakkörökben elismert, legjobb gyártmányú
benzin-, nyersolaj-, gáz-, petroleum-
motorokat és lokomobilokat,
valamint szívógázmotorokat.
— Meglepő ujdonság! —
EGYETEMES GENERATORUNKKAL
a tényleges lóerő
óránként csak kb. **1 fillérbe** kerül.
Vezérképvelet:
Gellért Ignác és Társa
Budapest, Teréz-körút 41. sz. :: Telefon 12—91.
Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

EGGER EMULSIO
— csak e védjeggyel valódi.

Minden szülő adjon hideg időszakban gyermekeinek EGGER EMULSIÓT, mert ez erősíti a gyermeket, előmozdítja a csontképződést, fejleszt és táplálja. Hatásos ellenszere a köhögésnek, gyomorrenyhéségnek. Megbecsülhetetlen fogzás idején. Hirneves orvosok ajánlják, mert a legjobb csukamájolaj-preparatum, nincs kellemetlen szaga, jóízű, könnyen emészthető és elejét veszi a különféle gyermekbetegségeknek. Egy üveg ára **2** kor., a gyógyszerárakban.
Postán 3 üveget bérmentve **6** koronáért, a pénz előzetes beküldése után vagy utánvétellel küld:
„Nádor-gyógyszertár” Budapest, VI., Váci-körút 17.
Kapható: Eperjesen minden gyógyszerárban.
Ingyen és bérmentve küldjük, a minden szülőnek nélkülözhetetlen füzetet: „Hogyan védekezzünk a gyermekbetegségek ellen?”

Vegyetek nem mást
Köhögés
rekedtség, hurut és nyalkasodás, görcs és hők-hurut ellen, mint
KAISER-féle
MELL-KARAMELLÁKAT
□ □ □ a három fenyővel. □ □ □
5900 közjegyzőileg hiteles bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolják a biztos sikert.
Csomagok ára **20** és **40** fillér, doboz **60** fillér.
Kapható: Korn Vilmos gyógyszerárban, Scholze Alfréd czukrászdájában és Lefkovits Emil kereskedésében, Eperjesen.

„Mi-i-t?” — Papa megengedte! Hisz' valódi **JACOBI-féle Antinicotin-cigarettahüvelyek** fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz érdekes Röntgen-képeket tartalmaz.

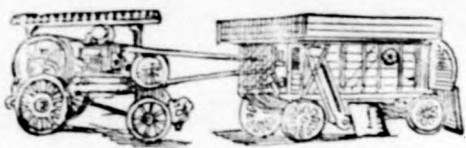
Felsőmagyarország legnagyobb **VÍVÓTERME**
Kassán, Főutca 60.
Mint lovagias ügyek lebonyolítására legalkalmasabb hely.
Teremorvosok dr. Rényi Jenő és dr. Akos Izsó. Sürgőnyczim: **Horváth vívómester** : Kassa.

MASSEY-HARRIS C^o. R.-T.

Fűkaszaló aratógép és földmívelő eszközök gyára.
Toronto, Északamerika.
A világ legjobb gyártmányai.
Árjegyzéket kívánatra ingyen küld a
Massey-Harris C^o. R.-T.
Budapest, V., Alkotmány-u. 23. sz.

SÁROSVÁRMEGYEI KALAUZ
Ára 5 K. Vidékre 5 K. 30 f. beküldése ellenében bérmentve.
Kapható Kósch Árpád könyvnyomdájában.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA

a monarchia legelőkelőbb gyára! — Egyedárúsító: ABELES EMIL Budapest, V., Váci-út 14.

Teljes
**cséplőgarnitúrák és
malomberendezések.**

Elismert tény, hogy cséplőgarnitúránk a leggazdaságosabban és legmegbízhatóbban működnek.

Teljes transmissió-telepek, gőzgépek, gőzkazánok és egyéb gépészeti berendezések. ■ Költségvetés-, árajánlat- és mérnökátogatással díjmentesen szolgálunk.

**Benzin-
Nyersolaj-
Szivógáz-
Diesel-**

MOTOR

Szivógázmotorjaink, valamint Diesel-rendszerű nyersolajmotorjaink üzemköltsége óránként és lóerőnként **cca 1-1/2 fillér.**

Eddig 50,000 lóerő üzemben!

Gyorsanfutó „IDEAL“
KERETFÜRÉSZEK
fűrésztelepek, asztalos-
műhelyek teljes berendezése.

Alacsony- és magasnyomású
SZIVATTYÚK
gőz-, transmissió-, villany- vagy
motorüzemre, bármely vízellátási
és ipari célra.

Mi az a Zenit?

Zenit, az tetőfedő-pala, a jelenkor legjobbjá, tűzben és vízben kipróbált, a miről mindenki nagyon könnyen meggyőződhetik, ha egy darab Zenit-et a tűzbe dob, s a tűzből kivéve a vízbe teszi. ■ A Zenit egyedüli raktára Sárosvármegye részére csak nálam van.

Tisztelettel

Goldstein Adolf

mész-raktára a kaszárnya mellett,
■ a Sebes felé vezető úton. ■

Eladó ház.

A Szebeni-út 13. sz. a. ház,
tágas udvarral és kerttel,
szabad kézből eladó.

Tudakozódhatni ugyanott.

FÜZŐK

mérték után, amerikai és
párisi divat szerint készülnek
Feldmann Rezsinnél
Eperjes, Árok-utca 36. sz.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

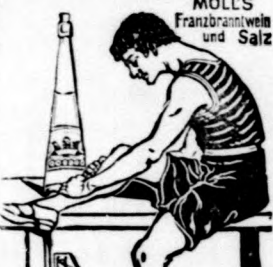
A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vertolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női bete, segek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beuorszólási szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeimél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor.
Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökere gondozására és apolására egy gyermeknek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

■ Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva. ■

Fő-székhelye:
Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9.

■ Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényel, oszúznál és meghűléseknél.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt beuorszólási óvatosságot legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobilok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkész-
letek, magánjáró gőzgépek, szalmakaszalozók, löher-
cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek,
marokrakó- és kévekötd-aratógépek, szénagyűjtők,
széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek,
Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecska-
vágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egye-
temes aczélekék, 2- és 3-vasu ekék és
minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Arjegyzéket küld:
borról,
szőlővesszőről,
akác,
gledicsia,
nemes gyümölcsfa
és
vadonczról
Ungváry László Öregléd.

NAGYENYED = re forduljon minden érdeklődő,
Alsófehér m. ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra!

Gyümölcsfacsemeték

Sétányfák, Diszcserjék, Tülevelűek, Kerítésnövények, Bogyógyümölcsűek stb.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

(1-rendű árú)
európai és amerikai sima és gyökere vesszők. (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.)

FISCHER és Társai.

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Oh jaj! Kőhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR“ GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17

Eger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógytárakban és Pálesch Árpád droguerijában. Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.